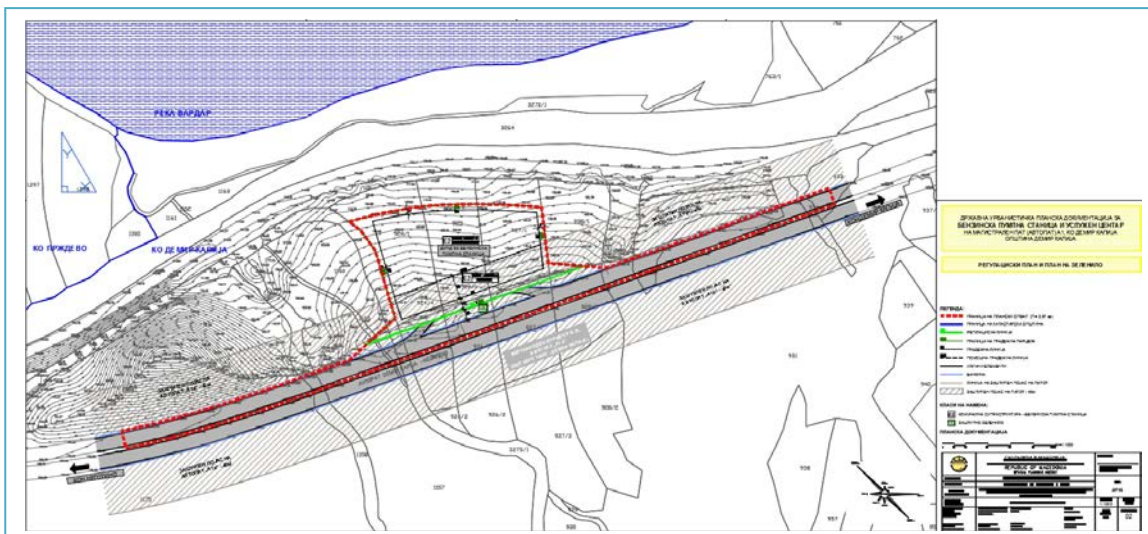

ТЕХНОЛАБ доо Скопје
Екологија, безбедност и заштита при работа, технологија, природа

П.фах 827; Бул. К. Ј. Питу бр. 28/3 лок. 24, Скопје; тел/факс: 02 2 448 058; 070 384 194
www.tehnolab.com.mk; e-mail: tehnolab@tehnolab.com.mk

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА Државна урбанистичка планска документација за Бензинска пумпна станица и услужен центар на магистрален пат (Автопат) А1, КО Демир Капија, општина Демир Капија

Изработувач:
„ТЕХНОЛАБ“ доо Скопје
Д и р е к т о р
М-р Магдалена Трајковска Трпевска
дипл. хем. инж.

Нарачател:	МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
Назив на Планскиот документ:	Државна урбанистичка планска документација за бензинска пумпна станица и услужен центар на магистралниот пат (автопат) А1, КО Демир Капија, Општина Демир Капија
Документ:	Извештај за стратегиска оцена на животната средина
Изработувач:	Друштво за технолошки и лабораториски испитувања, проектирање и услуги „ТЕХНОЛАБ“, ДОО, Скопје
Одговорен експерт:	Љубомир Ивановски, дипл. ел. инж. Експерт за стратегиска оцена на животната средина
Соработници:	Андријана Велјаноска дипл. инж. за заштита на животна средина Игор Ивановски, дипл. екон.
Период на изработка:	октомври, 2016 год.

СОДРЖИНА

1.0.	ВОВЕД	1
2.0.	ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	2
2.1.	Краток преглед на содржината на планскиот документ.....	2
2.2.	Главни цели на планскиот документ	4
2.3.	Врска со други релевантни планови и програми/плански документи	4
3.0.	ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	5
4.0.	СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	12
5.0.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ	13
5.1.	Географска положба	13
5.2.	Рељефни и геолошки карактеристики	14
5.3.	Хидролошки карактеристики	16
5.4.	Сеизмички карактеристики	18
5.5.	Климатски карактеристики	20
5.6.	Управување со отпад	22
5.7.	Биодиверзитет (Флора и фауна).....	22
5.8.	Население и демографски карактеристики.....	24
5.9.	Стопански карактеристики.....	25
5.10.	Природно, културно и историско наследство.....	26
5.11.	Сообраќајна инфраструктура.....	27
5.12.	Хидротехничка инфраструктура.....	29
5.13.	Електроенергетска и телекомуникациска инфраструктура.....	32
5.14.	Туризам.....	35
6.0.	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	37
7.0.	ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗАЦИЈА НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА	41
8.0.	АЛТЕРНАТИВИ	46
9.0.	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	47
10.0.	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	50
11.0.	РЕЗИМЕ ОД ЈАВНА РАСПРАВА.....	62
	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	
	АНЕКСИ	

ТАБЕЛИ

Табела 1: Вкупен број на населението во општина Демир Капија, според изјаснување за национална припадност	25
Табела 2: Население според стапка на вработеност согласно економска активност	25
Табела 3: Користење на земјоделско земјиште	25
Табела 4: Земјоделско стопанство	26
Табела 5: Доминантни стопански дејности	26
Табела 6: Мониторинг план	48

СЛИКИ

Слика бр. 1: Местоположба на планскиот опфат.....	5
Слика бр. 2: Синтезен план.....	7
Слика бр. 3: Профил на улици.....	9
Слика бр.4: Општина Демир Капија во однос на соседни општини.....	13
Слика бр. 5: Хидрогеолошка карта на подрачјето околу планскиот опфат	17
Слика бр.6: Сеизмолошка карта на подрачјето околу планскиот опфат	20
Слика 7: Ружа на ветрови	21
Слика 8: Демографска карта	24
Слика 9: Сообраќајната инфраструктура	29
Слика 10: Водостопанска инфраструктура	31
Слика 11: Електроенергетската инфраструктура	33
Слика 12: Телекомуникациската инфраструктура	34
Слика бр.13: Туристички региони и локалитети	36

АНЕКСИ

АНЕКС 1: Потврда за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за стратегиска оцена на животната средина	
---	--

1.0. ВОВЕД

Државна урбанистичка планска документација за бензинска пумпна станица и услужен центар на магистралниот пат (автопат) А1, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, претставува плански документ за кој е потребно да се спроведе постапка за Стратегиска оцена на животната средина и да се изготви соодветен Извештај (согласно Законот за животна средина – Службен весник на РМ бр. 53/05; 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 47/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15).

Државната урбанистичка планска документација е изработена во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник број 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 53/11, 144/12, 55/13, 163/13 и 42/14), Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр.63/12, 126/12, 19/13, 95/13, 167/13, 37/14, 125/14, 148/14 и 65/15) и Одобрена Планска Програма под.бр.16-4207/2 од 16.06.2011год. Основата за изработка на ДУПД се Условите за планирање на просторот подготвени од страна на Агенцијата за планирање на просторот со технички број Y25613.

Изработувач на државната урбанистичка планска документација со технички број Н1713 е АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ.

Реализацијата на оваа Државна урбанистичка планска документација за изградба на бензинска пумпна станица, ќе биде во функција на развојот на туризмот, индустријата и стопанството и економскиот развој воопшто, односно ќе предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот.

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина, изработен е од страна на Друштвото за технолошки и лабораториски испитувања, проектирање и услуги „ТЕХНОЛАБ“, ДОО, Скопје.

Одговорен експерт за Извештајот за Стратегиската оцена на животната средина е Љубомир Ивановски, дипл. ел. инж., Експерт за стратегиска оцена на животната средина.

Овој Извештај е изработен во согласност со Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл.весник на РМ бр.153/07).

2.0. ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

2.1. Краток преглед на содржината на планскиот документ

Државните урбанистички плански документации од членот 50 од Законот за просторно и урбанистичко планирање Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник број 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 53/11, 144/12, 55/13, 163/13 и 42/14) кои третираат простори кои се вон планските опфати на урбанистичките планови се изработуваат врз основа на „Извод од Просторниот план на Република Македонија“.

За таа цел, за конкретниот плански опфат издадени се Услови за планирање на просторот од страна на Агенцијата за планирање на просторот со технички број Y25613, Решението за услови за планирање бр. 15-5497/4 од 19.06.2014г., Ажурираната геодетска подлога, како и сите податоци и информации од органи на државната управа и други субјекти, вградени во Документациска основа.

Државната урбанистичка планска документација е изработена во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање Сл.Весник број 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 53/11, 144/12, 55/13, 163/13 и 42/14), Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр.63/12, 126/12, 19/13, 95/13, 167/13, 37/14, 125/14, 148/14 и 65/15) и Одобрена Планска Програма под.бр.16-4207/2 од 16.06.2011год.

Согласно Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови, оваа државна урбанистичка планска документација се состои од:

- **Документациона Основа**
- **Планска Документација**

За изработката на Планот користени се:

- Увид на лице место од страна на стручни лица ангажирани од Агенцијата за планирање на просторот;
- Ажурирани геодетски подлоги и теренско снимање од страна на стручни лица ангажирани од Геодетска фирма ГЕО ПОИНТ од Скопје,
- Планска програма;
- Податоци добиени од одделението за урбанизам и комунални работи на Општина Демир Капија;
- Податоци добиени од други органи и субјекти;
- Просторен план на Р.М.;
- Услови за планирање на просторот;

Во **Документационата основа**, која се состои од текстуален и графички дел, опфатени се следните содржини:

- Географско и геодетско одредување на подрачјето на опфатот, граници и површина,
- Историјат на планирањето и уредувањето на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина (осврт врз донесените планови),
- Податоци за природните чинители кои можат да влијаат на развојот на територијата во рамките на планскиот опфат,

- Податоци за создадени вредности и чинители кои ја синтетизираат состојбата на животот на човекот и начинот на употреба на земјиштето во рамките на планскиот опфат,
- Инвентаризација на изграден градежен фонд и вкупна физичка супраструктура,
- Инвентаризација на изградена комунална инфраструктура,
- Анализа на степен на реализација на важечки урбанистички план,
- Анализа на можности за просторен развој
- Извод од план од повисоко ниво,
- Нумерички показатели,
- Други прилози,
- Извод од просторен план на Република Македонија (M=1:250000),
- Ажурирана геодетска подлога со граница на плански опфат (M=1:1000),
- Инвентаризација на изграден градежен фонд и изградена комунална инфраструктура (M=1:1000),
- Инвентаризација и снимка на бесправно изградените градби (M=1:1000).

Планската документација, која исто така е презентирана во текстуален и графички дел, содржи:

- Вид на план, назив на подрачјето на планскиот опфат и плански период,
- Географска и геодетска местоположба на планскиот опфат,
- Извод од услови за планирање произлезени од просторниот план на Р.М,
- Планска програма,
- Опис и образложение на планскиот концепт за просторниот развој и хармонизацијата на просторот на подрачјето во рамките на планскиот опфат,
- Опис и образложение на планските решенија за изградба, на наменската употреба на градежното земјиште парцелирано за изградба и на градежното земјиште за општа употреба,
- Опис и образложение на планските решенија за изградба на сообраќајна и комунална инфраструктура,
- Мерки за заштита на културното наследство, природата и животната средина, мерки за заштита од разурнувања,
- Економско образложение,
- Услови за градење,
- Нумерички дел,
- Положба во пошироко опкружување, сообраќајна поврзаност (1:5000),
- План на намена на земјиштето и градбите (1:1000),
- Регулациски план и план на зеленило (1:1000),
- План на површини за градење (1:1000)
- Сообраќаен и нивелациски план (1:1000),
- План на електро и телекомуникациска инфраструктура (1:1000),
- Синтезен план (1:1000).

2.2. Главни цели на планскиот документ

Главни цели на Државната урбанистичка планска документација за бензинска пумпна станица и услужен центар на магистралниот пат (автопат) А1, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, претставуваат:

- Развој на стопанството во општина Демир Капија и пошироко, со што се создава можност за раст на економијата и стандардот на живеење на луѓето,
- Поволни услови за работа, односно подобрување на бизнис климата, а истовремено обезбедување на услови за заштита на животната средина,
- Развојот на туризмот во општина Демир Капија,
- Создавање на планска основа за организирана изградба на Бензинска пумпна станица со пратечки објекти, придружени со неопходни сообраќајни површини и соодветни инфраструктурни мрежи и објекти,
- Обезбедување на потребните одредби при издавање локациски услови за градежните парцели при изработка на урбанистички проекти за специфична наменска употреба на земјиштето, идејни и главни проекти на поединечните градби и инфраструктурните објекти, предвидени со овој план,
- Модернизација на патиштата и развој на инфраструктурата, како предуслов за стопански раст на земјата,
- Спречување/намалување на појава на дивоградби.

2.3. Врска со други релевантни планови и програми/плански документи

Просторот во рамките на планскиот опфат досега не е урбанизиран и третиран со планска документација.

За предметниот опфат како Извод од Просторен план на Р.Македонија 2002-2020 година се приложени Услови за планирање на просторот од страна на Агенцијата за планирање на просторот со технички број У 25613.

3.0. ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Планскиот опфат кој е предмет на ДУПД се наоѓа на десната страна од магистралниот пат (автопат) А1 крак Демир Капија - Неготино, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, на околу 3км западно од градот Демир Капија, и тоа на: дел од КП 933, дел од КП 934, дел од КП 932, дел од КП 931, дел од КП 928/3, дел од КП 928/1, дел од 927/3, дел од КП 927/1, дел од КП 925, дел од КП 926/4, дел од КП 924/1, КП 924/4, дел од КП 924/3, КП 926/1, дел од КП 3275/1, дел од КП1160, дел од КП1159, дел од КП1157, дел од КП1158 и дел од КП1175 . На југ опфатот е дефиниран по осовина на автопат А1а. (Слика бр. 1).

Слика бр. 1: Местоположба на планскиот опфат

Површината на планскиот опфат во рамките на овие граници изнесува $25663.3417m^2$, односно 2,57 ha.

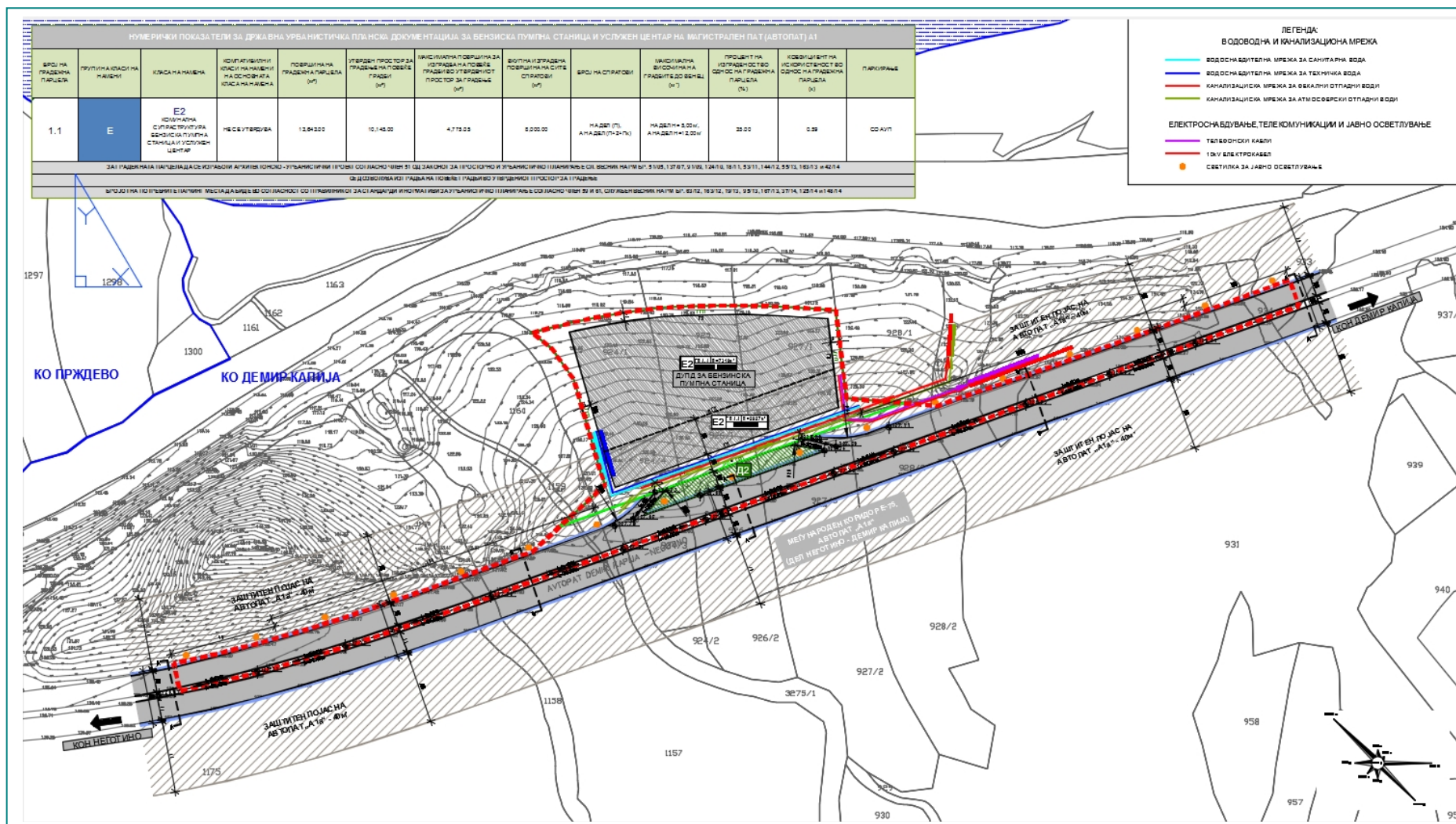
За да се добијат целосни согледувања на постојната состојба на предметниот локалитет, од страна на изготвувачот на оваај ДУПД, извршена е инвентаризација на постојниот просторот кој е опфатен со планскиот опфат. Притоа, констатирано е следното:

- Во рамките на планскиот опфат нема изграден градежен фонд.

- Подрачјето на планскиот опфат што е предмет на оваа ДУПД-ја се наоѓа на магистралниот пат (автопат) А1, северен коловоз, правец Демир Капија – Неготино, КО Демир Капија, Општина Демир Капија,
- Комунална инфраструктура во рамките на планскиот опфат не постои.
- Во планскиот опфат на ова бензиска станица нема подземна електрична инсталација, постојните дистрибутивни водови минуваат на околу 2км источно од ова локација за бензинска станица.
- Низ планскиот опфат на бензиската станица не минуваат телефонски водови.
- Низ планскиот опфат на бензиската станица не постои изведен и проектиран гасовод.
- Во рамките на планскиот опфат не постои регистрирано ниту евидентирано културно добро.

Приказ на Синтезниот план со легенда, даден е на Слика бр. 2.

Слика бр.2: Синтезен план

Државната урбанистичка планска документација, претставува еден блок со површина од 2,57 ха и со намена:

Инфраструктура - група на класа на намена Е;

- комунална супраструктура - класа на намена Е2
- бензинска пумпна станица и услужен центар

Зеленило - група на класа на намена Д;

- заштитно зеленило - класа на намена Д2

На локацијата на бензинска пумпна станица и услужен центар се предвидуваат градби со следните содржини:

-бензинска пумпна станица – објект за точење на гориво со бифе, продавници
-услужен центар – паркиралишта, одморалишта, снабдувачки објекти и содржини, мотели, простор за кампување, автосервис, сервис за миеење на коли и друго, односно комплетно ниво на комунална опременост, односно се што е во врска со потребите на возилата и возачите.

Сообраќајна инфраструктура

Подрачјето на планскиот опфат се наоѓа на магистралниот пат (автопат) А1, односно од десната страна на делница Демир Капија - Неготино.

Пристапот во планскиот опфат-комплексот е планиран преку проширување на првата лента со ш=1,00м за исклучување (успорување) од постојниот коловоз на автопат А1. Излезот од комплексот е планиран преку проширување на првата лента со ш=1,00м за вклучување (забрзување) во постојниот коловоз на автопат А1.

Сообраќајниот профил на предниот потег од автопат А1 е со следна структура:

Пресек А-А

- Коловоз2x11,00=22,00м`
- средишно зеленило..... 4,00м`
- банкини2x1,00=2,00м`

Вкупно: 28,00м`

На потегот на влезно – излезните партии е планирано проширување со дополнителни ленти за исклучување и вклучување со што сообраќајниот профил ќе биде со следна структура:

Пресек Б-Б

- коловоз.....11,00+12,00=23,00м`
- средишно зеленило..... 4,00м`
- банкини2x1,00=2,00м`

Вкупно: 29,00м`

Краците за влез и излез од комплексот се димензионирани со сообраќаен профил со следна структура:

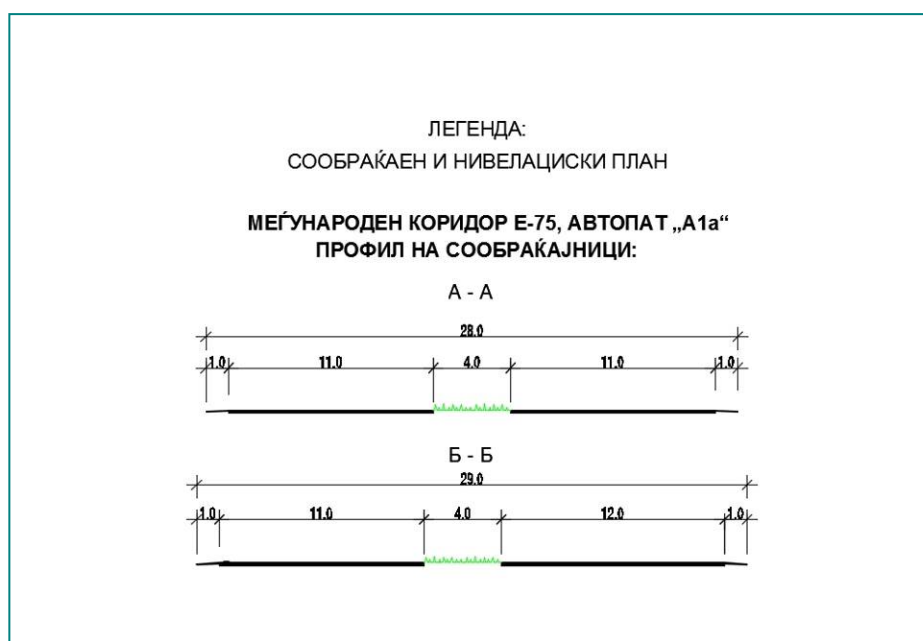

Пресек Г-Г

- коловоз.....1x7,00=7,00м`
- банкини2x1,00=2,00м`

Вкупно: 9,00м`

Приказ на попречни профили на сообраќајната инфраструктура даден е на Слика бр. 3.

Слика бр. 3: Профил на улици

Стационарниот сообраќај- паркирање на моторните возила се предвидува да се реши во склоп на градежната парцела во следна фаза на изработка на Архитектонско-урбанистички проект , а во се според нормативите и стандардите дадени во чл.59 и чл.61 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл.в. на РМ бр: 142/10 и 64/11).

Водостопанска инфраструктура

Водоснабдување

За рационално користење на водата се предвидува изградба на посебна мрежа за санитарна вода и за техничка вода. Мрежата за техничка вода ќе биде во употреба само во периодите кога е потребно наводнување на зеленилото и за одржување на комуналната хигиена.

За квалитетно и континуирано водоснабдување на бензиската пумпа се предвидува

изградба на бунари. Местоположбата на бунарот (бунарите) ќе биде дефинирана врз основа на хидрогеолошки истражни и пробно експлоатациони работи со кои ќе се утврди издашноста и капацитетот на подземните води. Исто така треба да се направат и испитувања со кои ќе се утврди квалитетот на водата, односно дали физичко – хемиските и бактериолошките карактеристики на водата ќе одговараат на критериумите за соодветна употреба.

Потребните количини на вода ќе бидат дефинирани со Архитектонско - урбанистички проект со кој ќе биде дефинирана и намената и површините на градбите.

Одведување на отпадни води

Во планскиот опфат на бензиската пумпа се предвидува изградба на канализациски систем, односно сепарациска канализациска мрежа - фекална и атмосферска канализација за прифаќање и пречистување на отпадните води.

Фекалните отпадни води пред да се испуштат во реципиентот (река Вардар) ќе бидат подложени на третман во пречистителна станица.

Атмосферските води пред да бидат испуштени во реципиентот ќе бидат третирани во маслофакач.

Пречистената отпадна вода ќе се испушти кон реципиент- времениот водотек кој се наоѓа на источната страна од планскиот опфат, а се влива во р. Вардар.

Електроенергетска инфраструктура

За одредување на вкупната едновремена моќност предвиден е норматив 300W/ха од вкупната површина на плански опфат, како и коефициент на едновременост од 0,6. Според ова имаме:

$$25663 \times 0.03 \times 0.6 = 462 \text{ kW}$$

Според добиените податоци од ЕВН Македонија најблиску до бензиската станица е постоечкиот 10kV далекувод (од ТС 35/10kV Демир Капија). На овој далекувод ќе се приклучи бензинската станица со електровод долг околу 3000м.

Телекомуникациска инфраструктура

За бензинската пумпна станица со услужен центар потребно е да се изгради современа телефонска мрежа со која ќе биде во можност да се користат електронско комуникациските услуги.

Со предвидениот норматив од еден телефонски корисник на 1000м² вкупната површина на плански опфат, може да се одреди вкупниот број на телефонски корисници:

$$25663/1000 = 26 \text{ тел.корисници}$$

Приклучната точка треба да се добие со барање кое инвеститорот треба да го достави до овластен оператор на телекомуникацискиот пазар во РМ.

За местоположба на активната опрема, начинот на поврзување, спецификација и типовите на кабли, потребно е да се изработи архитектонско-урбанистички проект и идеен проект за инфраструктурни градби согласно важечките законски регулативи.

Целиот регион каде што е и локацијата е покриен со сигнал на двете компании за мобилна телефонија во Македонија: Т-Мобиле и ВИП.

Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изведе во склад со развојните програми на Македонски телеком АД Скопје.

Нумерички показатели

Градежна парцела	1.1
Група на класа на намена	Е - инфраструктура
Основна класа на намена	Е2- комунална супраструктура
Поединечна намена	Бензинска пумпна станица и услужен центар бензинска пумпна станица – објект за точее на гориво со бифе, продавници услужен центар – паркиралишта, одморалишта, снабдувачки објекти и содржини, мотели, простор за кампување, автосервис, сервис за миење на коли и друго, односно комплетно ниво на комунална опременост, односно се што е во врска со потребите на возилата и возачите
Компатибни класи на намена со основната класа на намена	Не се утврдува
Површина на градежна парцела	13 643 м ²
Утврден простор за градење на повеќе градби во рамките на градежната парцела	10 145 м ²
Максимална површина за изградба на повеќе градби во утврдениот простор за градење	4 775 м ²
Вкупно изградена површина на сите спртатови	8 000 м ²
Број на спратови (пред П.Г.Л.)	П
Број на спратови (после П.Г.Л.)	П+2+Пк
Максимална височина на градбите до венец (пред П.Г.Л.)	мах. 5,0м
Максимална височина на градбите до венец (после П.Г.Л.)	12,00м
Процент на изграденост во однос на градежната парцела	35 %
Коефициент на иискористеност во однос на градежната парцела	0.59
Паркирање	Во состав на ГП / со АУП

4.0. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Во случај на неспроведување на ДУПД се очекува да се случуваат/ еволуираат следниве состојби:

- Подрачјето кое е во рамките на планскиот опфат и понатаму ќе претставува земјиште со помала економска вредност, а тоа директно влијае на намалување на животниот стандард на локалното население,
- Отсуство на финансиски вложувања што доведува до слаб социо-економски развој,
- Стагнација на трендот за зголемување на вработеноста,
- Зголемување на миграцијата село – град,
- Стагнација на нивото на животен стандард на локалното население и жителите од Општината и Градот,
- Можност за појава на неконтролирана изградба на стопански објекти и со несоодветни дејности, што може да доведе до нарушување на квалитетот на медиумите на животната средина и загрозување на човековото здравје.
- Пејсажните карактеристики и биолошката разновидност ќе останат непроменети на сегашното ниско ниво.

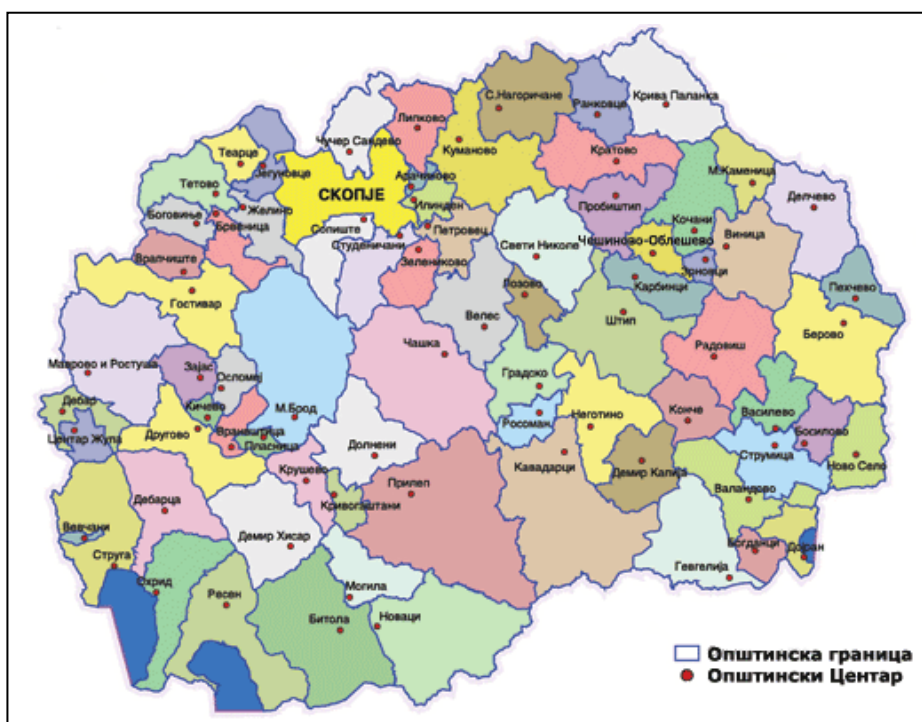
Исто така, со нереализирање на предвидената сообраќајна и останата комунална инфраструктура, нема да се искористат можностите за понатамошен просторен развој, кои ги нуди ова подрачје.

5.0. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

5.1. Географска положба

Општината Демир Капија се наоѓа во јужниот дел на Република Македонија, односно во југоисточниот дел на Тиквешката котлина на исклучително важна географска-стратегиска позиција. Општината лежи на координатите меѓу $22^{\circ} 00''$ и $22^{\circ} 30''$ ширина и $41^{\circ} 15''$ и $41^{\circ} 30''$ должина, со просечна висина од 622 м.н.в. Општина Демир Капија зафаќа површина од 309 km^2 , на нејзината територија има вкупно 4.545 жители со просечна густина на населеност од 15 жители/ km^2 . Во Општината има вкупно 15 населени места, додека пак учеството на градското население во вкупното население изнесува 75,3%. (Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија).

Слика бр.4: Општина Демир Капија во однос на соседни општини

Општината спаѓа во пограничната територија со Република Грција со оддалеченост на општинскиот центар од 40 км од македонско-грчката граница.

Во состав на општината влегуваат следните населени места: градот Демир Капија и селата Барово, Басвица, Бистренци, Драчевица, Дрен, Иберли, Клисуре, Кошарка, Копришница, Корешница, Прждево, Стрмашево, Челевац и Чифлик.

Општина Демир Капија се граничи со соседните општини: Неготино, Кавадарци, Гевгелија, Валандово и Конче.

Поволната сообраќајна положба на Демир Капија во просторот на Република Македонија е евидентна. Демир Капија се наоѓа на најважните сообраќајници во Република Македонија: Железничката линија Белград - Скопје - Солун - Атина и меѓународниот пат Е-75. Сообраќајницата Белград - Скопје - Солун - Атина низ вековите претставувала, а и денес претставува главна сообраќајница во Република Македонија, на која се надоврзуваат сите патишта што водат источно и западно од

долината на реката Вардар.

Општина Демир Капија има важна географска-сообраќајна поврзаност. Познато е дека по долината на реката Вардар од порано минувал значајниот Вардарски пат кој води од Солун и Пела на југ минувал низ Демиркаписката Клисуреа и ги поврзувал на север градовите Антигонеа (Неготино), Стоби, Била Зора (Велес) и Скупи (Скопје). Овој пат не го изгубил своето значење и во средниот век. Сообраќајот се одвивал и по воден пат бидејќи Вардар бил пловна река, низ која со сплавоци се извезувале најразлични земјоделско-сточарски производи. Со пуштањето на железничката линија Скопје-Солун во 1873 година пловниот сообраќај по река Вардар сосема исчезнал.

Железничкиот сообраќај низ Демир Капија добивал се поголемо значење, така што во поново време, по реконструкцијата, модернизацијата и електрификацијата тој има и меѓународно значење.

По долината на река Вардар денес води меѓународниот автопат Е - 75, кој, како и железничката линија има големо регионално значење. Овој пат, кој има меридијанско протегање, преку Демиркаписката клисура на југ, ја поврзува Гевгелиско-Валандовската котлина понатаму со Солун и со Земјите на Блискиот исток. На север овој пат ја поврзува Демир Капија со Скопје и другите земји од Европа.

Демир Капија преку регионалниот пат R - 109 е поврзана со Конопиште - Мушев Гроб - Рожден, со R - 122 со Пепелиште - Неготино, додека преку стариот макадамски пат R - 103 со Скопје и Гевгелија.

Покрај овие сообраќајници, низ територијата на општина Демир Капија поминува - нафтоводот Солун - Скопје. Наведените сообраќајници претставуваат главни артерии низ кои се одвива целокупниот промет во Републиката и помеѓу Републиките на Балканот и пошироко.

Планскиот опфат кој е предмет на ДУПД се наоѓа на десната страна од магистралниот пат (автопат) А1 крак Демир Капија - Неготино, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, на околу 3км западно од градот Демир Капија, и тоа на: дел од КП 933, дел од КП 934, дел од КП 932, дел од КП 931, дел од КП 928/3, дел од КП 928/1, дел од 927/3, дел од КП 927/1, дел од КП 925, дел од КП 926/4, дел од КП 924/1, КП 924/4, дел од КП 924/3, КП 926/1, дел од КП 3275/1, дел од КП1160, дел од КП1159, дел од КП1157, дел од КП1158 и дел од КП1175 . На југ опфатот е дефиниран по осовина на автопат А1а.

Површината на планскиот опфат во рамките на овие граници изнесува 25663.3417m², односно 2,57 ha.

5.2. Релјефни и геолошки карактеристики

Тиквешката котлина главно го опфаќа просторот на средниот тек на реката Вардар и тоа од неговиот истек од Клисурата Велешка на северозапад па се до Демиркаписката клисура на југоисток. Во одредена смисла, под поимот Тиквешија се подразбираат рамничарските терени од двете страни на река Вардар, познати под името Повардарие, почнувајќи нешто северозападно од устието на Брегалница во Вардар па се на југоисток до устието на Бошавица, потоа долината на Црна река од истекот и од Тиквешката клисура до вливањето и во река Вардар, брановидните терени и речни долини што се наоѓаат помеѓу Црна и Бошавица, како и ниските падински делови на планините што ја оградуваат котлината од соседните области. Границата на Тиквешката котлина на североисток и исток ја сочинуваат венците на планината Конечка (Серта) југоисточната и западната венците и ограноците на Мариовско-Магленските планини, додека нејзината северозападна граница ја чини ниската планина Клепа.

Општина Демир Капија се граничи со Општина Неготино се граничи од Црвени Рид по вливот на Прждевска река во Вардар и планината Сврачка, продолжува преку рамниште над с. Прждево, поминува по Голем Рид и завршува до Бошкова Падина. Границата со Општина Кавадарци почнува од Бошкова Падина преку планините Омот и Чука, поминува покрај Марјанска планина до врвот Кусо Борче од каде што по врвот Студена Глава до Штудер, Ветерникот, преку река Вардар по Луткова река до Мали Карадак граничи со Општина Валандово. По планината Крк Џамија, врвот Бел Камен, преку Бели Рид и Висок Рид, границата со Конче завршува до Црвени Рид.

Највисока кота во Демир Капија е местото Волчјак со 1159 м.н.в на Конечка планина, а најниска е на речното корито на реката Вардар со 85 м.н.в.

Општина Демир Капија спаѓа во тиквешкиот регион. Тиквешката котлина има разнообразен и разигран терен, кој просторот го прави богат со релјефни посебности, облици и форми. Котлината, набљудувана во целина, претставува претежно планинско и полупланинско подрачје. Од нејзината површина една петтина се висорамнини.

Планинските венци што ја оградуваат котлината од југ, југозапад и запад се високи и нивните највисоки врвови изнесуваат над 1.500 м.н.в. Овие планини и нивните огранци се претежно пошумени и тоа со висока вегетација, додека падинските делови се делумно обраснати со ниска растителност, а дел голи. Како последица на слабата пошуменост на падинските делови, тие се подлежни на дејството на атмосферските води, поради што терените се избраздени од бројните порои кои оставиле печат врз релјефот на котлината. Источниот планински обод на котлината кој го сочинуваат венците на планината Серта (Конечка планина) - за разлика од планинските венци што ја оградуваат Тиквешката котлина од југ, југозапад и запад се слабо пошумени и голи, освен поедини делови кои се обраснати со висока шумска вегетација. Од таа причина падините на Конечката планина се испресечени со суводолици низ кои за времето на силните дождови и топење на снежниот покривач се сливаат јаки порои што го разоруваат теренот и причинуваат штети.

Низинските делови на Тиквешката котлина ги сочинуваат рамничарските терени долж речното корито на река Вардар, како и тесните рамнини околу коритата на реките Бошавица, Дошница и другите помали водени токови.

Најголемите рамнини се наоѓаат долж реката Вардар, од нејзиниот истек од Велешката па се до излезот од Демиркаписката клисура, по долж реките Дошница и Бошавица па се до вливот во реката Вардар. Овие две рамнини претставуваат најниски делови на котлината, а едновременно се и најплодните терени за одгледување на земјоделски, индустриски фуражни и други култури.

Ридчестите терени, особено оние што се наоѓаат помеѓу долните текови на Дошница и Бошавица се поволни за одгледување на винова лоза, на кои во текот на последните неколку години се подигнати значајни плантажни насади на винова лоза, а исто така се погодни и за одгледување на други земјоделски култури.

Територијата на Демир Капија се карактеризира со различен геолошки состав и сложена тектонска структура. Демир Капија и припаѓа на Вардарската зона, која е обликувана во вид на тектонски ров и е составен од карпи, чија старост датира од преткамбискиот (најстариот) период, па се до кварталот. Од овој најстар период се сретнуваат метаморфни карпи, а застапени се и графитни шкрилци, кварцити, амфиболити итн. Од мезозојската ера најзастапени се јурските карпи, претставени со варовници, серпентини и чисто карбонатни варовници, во кои има присуство на талк и магнезит, изразито застапени во Демиркаписката клисура.

Забележително е присуството на карпи од кенозојската ера и тоа од периодот на полеогенот и посебно на квартниот период. Демиркапиското земјишно подрачје за време на неогенот било езерски базен, чии води по долгото и сукцесивно спласнување на Егејско Море, преку клисурата истекле во него.

Во ерата на дилuviумот дошло до целосно сушење на почвата со разместување на долното течение на река Вардар и со неговите оживеани една по друга регресивни ерозии. По езерскиот период Тиквешката котлина останало најмногу глина и песок, а по нејзините краишта сочувани се трагови од езерски крајбрежни релјефи тераси од слоеви на палеозојски и мезозојски карпи. Околу реката Вардар кај Демир Капија има дебели слоеви од модри шкрилци врз кои лежат дебели наслаги од карпи и варовник.

Реката Вардар ги сече овие карпести наслаги правејќи ја Демиркаписката клисура мошне длабока, широка и долга-права планинска клисура. Страните и се градени од модри шкрилци, преку кои лежат слоеви на модра крупна вар со мезозојска старост.

Местоположбата на бензинската пумпна станица е во сливот на планираната акумулација „Демир Капија“, која се предвидува на 127 м.н.в.

5.3. Хидролошки карактеристики

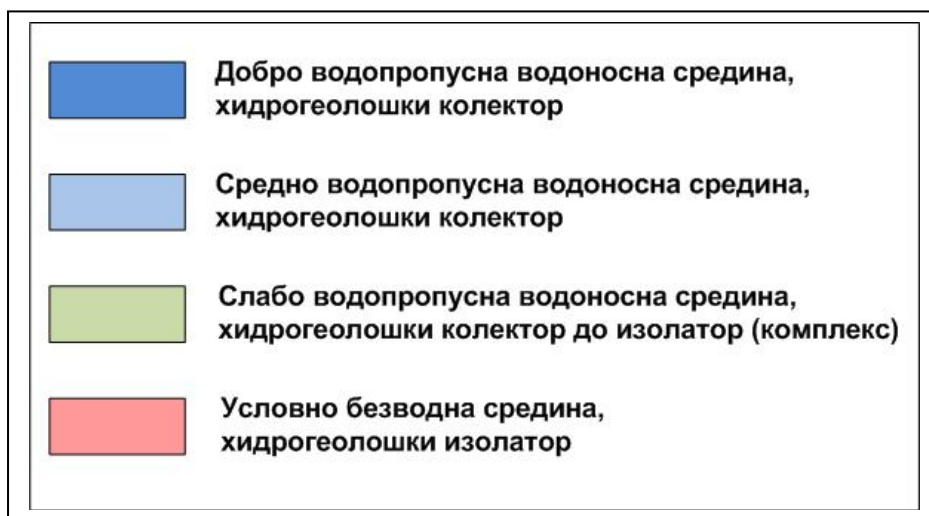
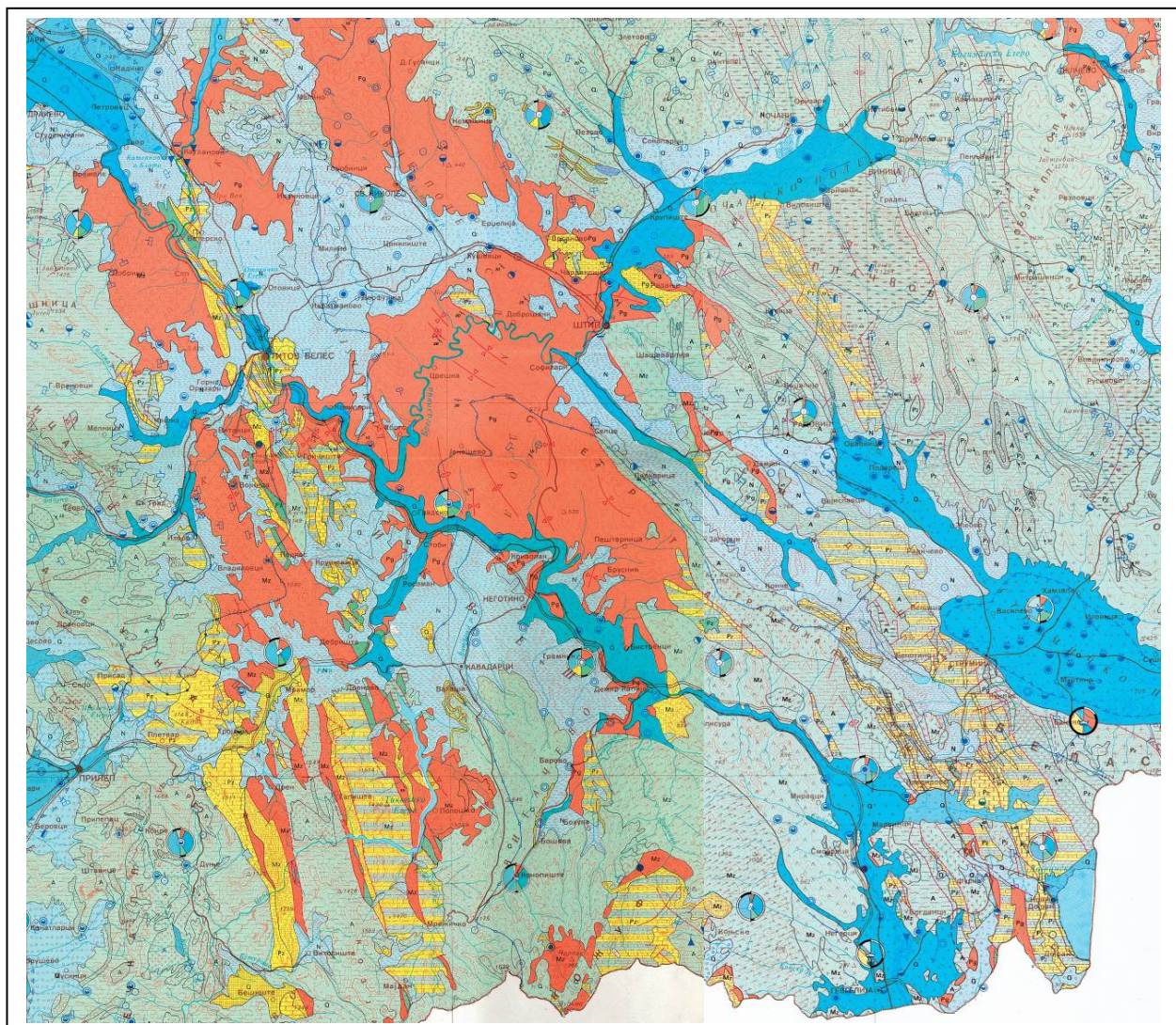
Низ општина Демир Капија поминуваат три значајни реки. Тоа се: Вардар со должина во општината од 24 km., Дошница со должина од 18 km. и Бошава со должина во општината од 15 km.

Крајбрежјето на река Бошава изобилува со богата флора и фауна во кој преовладува автохтониот дрвен вид Јавор Платан.

Анализираната област припаѓа на водостопанското подрачје Долен Вардар. Главната водна артерија на теренот е реката Вардар кон која течат притоците: Старата река, Стрковски дол, Голема и Мала Јаворица, Сименска река, Петрушка река, како и останатите теченија на вода лоцирани во главно на десната страна на реката, додека на левата страна, поголеми притоки реката Вардар се следните: Челевечка река, Стојков дол, Аразлиска река, Муштеница, Кошаречка река, Лутковска река и Анска река. Петрушка река,

која е најголема притока на Вардар, на својата десна страна се формира со нејзините притоки: река Калица, Старата река, Габровска река и река Варница. Поголемиот дел од речните теченија се постојани, но се со слабо количество на вода, а само мал дел од нив се времени.

Хидрогеолошка карта на подрачјето околу планскиот опфат, прскажана е на сликата подолу.

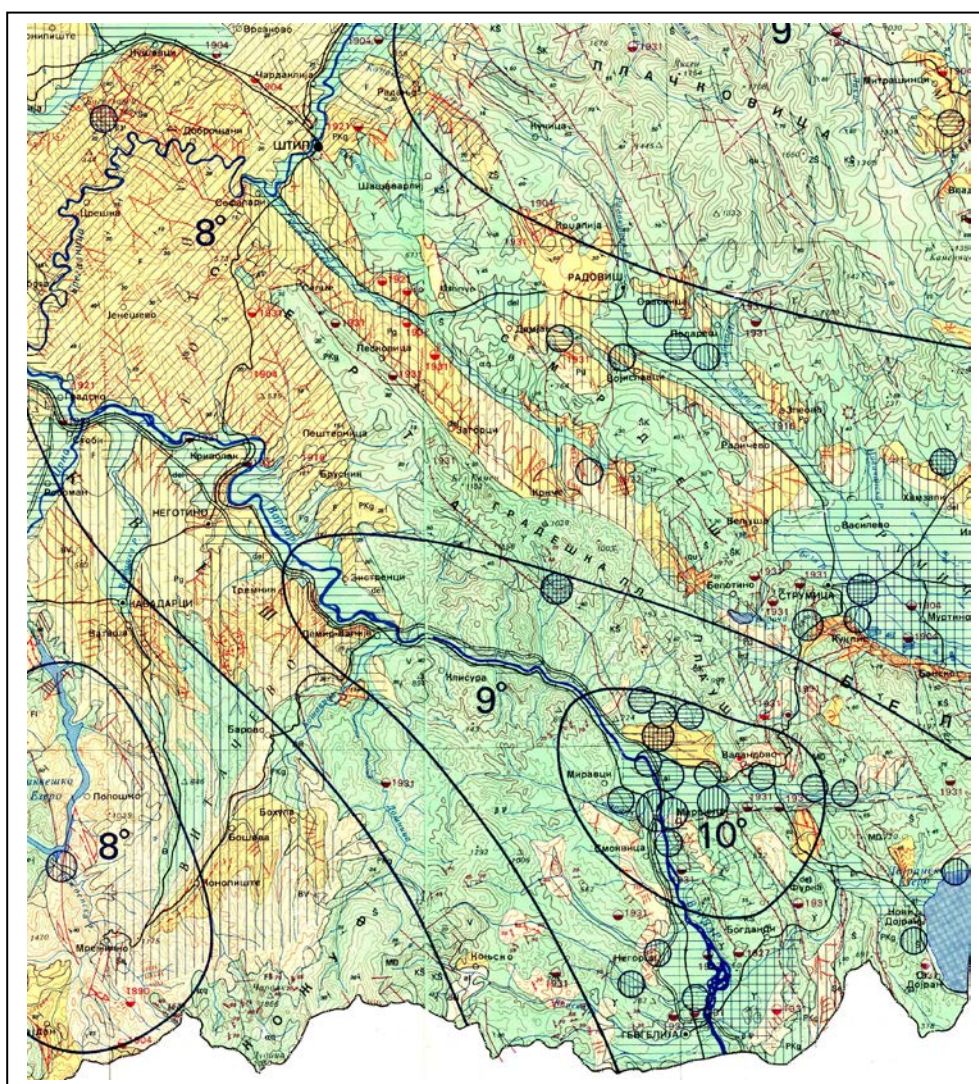
Слика бр. 5: Хидрогеолошка карта на подрачјето околу планскиот опфат

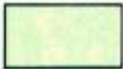
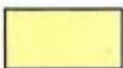
5.4. Сеизмички карактеристики

Оваа област има висок сеизмичен ризик. Максимално регистрирана јачина на поместување на тлото на територијата на Демир Капија изнесува 7° по МЦС, а во окружувањето 8° по МЦС. Градот Демир Капија се наоѓа близу до мошне активна сеизмичка зона која се протегаа долж р. Вардар. Подрачјето на градот и општината се наоѓа под влијание на надворешни епицентрални жаришта одалечени до 100 km. Најголемиот дел од регистрираните земјотреси е поврзан во Валандовскиот сеизмоген фокус, кој е еден од најактивните сеизмогени извори во Република Македонија.

На Слика бр. 6 даден е приказ на сеизмичката карта на подрачјето со легенди за категоријација, реонизација и ознаки на сеизмолошки појави.

I КАТЕГОРИЗАЦИЈА НА ТЕРЕНОТ ПО СТАБИЛНОСТА	
	ПРЕТЕЖНО СТАБИЛНИ ТЕРЕНИ: изградени се од стени со постојано физичко-механични својства, кои во споредба со векот на објектот не подлежат на битните измени под влиание на надворешните фактори ниту при делување на човекот.
	ПРЕТЕЖНО ЛАБИЛНИ ТЕРЕНИ: изградени се од стени чии параметри на физичко - механичките својства често се со релативно ниски вредности. Претежно се стабилни во природни услови а можат да постанат претежно нестабилни при делување на човекот и измена на условите.
	ПРЕТЕЖНО НЕСТАБИЛНИ ТЕРЕНИ: изградени се од стени воглавно со ниски вредности на физичко-механичките својства. Изразито се развиени сите процеси на ерозијата и на другите деформации на теренот во природни услови и при делување на човекот.

V СЕИЗМИЧКА РЕОНИЗАЦИЈА НА ТЕРЕНОТ ПРЕМА ИНЖЕНЕРСКОГЕОЛОШКИТЕ УСЛОВИ НА ТЛОТО			
СЕИЗМИЧНИ ПОВОЛНИ И. Г. УСЛОВИ	A ₁ 	п=0°MCS	ОСНОВНА ГЕОЛОШКА СРЕДИНА
	A A ₂		
		п=0,5°MCS	СЕИЗМИЧНИ МНОГУ СЛАБО ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
СРЕДНИ И. Г. УСЛОВИ	B 	п=1°MCS	СЕИЗМИЧНИ СЛАБО ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
СЕИЗМИЧНИ НЕПОВОЛНИ И. Г. УСЛОВИ	C ₁ 	п=2°MCS	СЕИЗМИЧНИ ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
	C C ₂		
		п=3°MCS	СЕИЗМИЧНИ ДОСТА ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ

V СЕИЗМИЧКА РЕОНИЗАЦИЈА НА ТЕРЕНОТ ПРЕМА ИНЖЕНЕРСКОГЕОЛОШКИТЕ УСЛОВИ НА ТЛОТО			
СЕИЗМИЧНИ ПОВОЛНИ И. Г. УСЛОВИ	A ₁ 	Π=0°MCS	ОСНОВНА ГЕОЛОШКА СРЕДИНА
	A 		СЕИЗМИЧКИ МНОГУ СЛАБО ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
	A ₂	Π=0,5°MCS	
СРЕДНИ И. Г. УСЛОВИ	B 	Π=1°MCS	СЕИЗМИЧКИ СЛАБО ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
СЕИЗМИЧНИ НЕПОВОЛНИ И. Г. УСЛОВИ	C ₁ 	Π=2°MCS	СЕИЗМИЧКИ ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
	C 		СЕИЗМИЧКИ ДОСТА ОСЕТЛИВИ СРЕДИНИ
	C ₂	Π=3°MCS	

Слика бр.6: Сеизмолошка карта на подрачјето околу планскиот опфат

5.5. Климатски карактеристики

Општина Демир Капија има разнообразни климатски карактеристики што се должат на нејзината географска положба, близината на Егејското море, како и самата конфигурација на теренот - релјефните особености. Во просторот на Тиквешката постојат три климатски влијанија: медитеранско (средоземноморско), континентално и планинско. Овие три климатски карактеристики имаат одредено меѓусебно влијание, поради што во одредени реони на котлината се јавуваат модифицирани климатски посебности, што се одраз на теренските, хидрографските и други услови на теренот.

Продорот на медитеранската клима во Тиквешката доаѓа преку Демиркаписката клисура поради што е и најизразита во просторот на Повардарието, а потоа опаѓа во другите делови од котлината во зависност од конфигурацијата на теренот. Како последица од делувањето на медитеранската клима овој крај спаѓа во редот на топлите и сушни реони на нашата Република.

Продорот на континенталната клима доаѓа преку Велешката клисура, долината на Брегалница и Конечката планина. Широката отвореност на рамничарскиот и разбранетиот благ и низок ридчест дел према ова влијание доведува до снежен продир на континенталната клима во поголемиот простор. Одликите на ова климатско влијание се отчитуваат во снижување на температурата на воздухот, во зголемување на врнежите, јачината на ветровите и други климатски особености, посебно во однос на климатската погодност на летото. При преовладување на континенталната клима се јавуваат долги и ладни зими со краткотрајни ниски

температури кои се спуштаат и под $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Планински клими ги опфаќа главно високите планински и падински делови на регионот. Влијанието на планинската клима на пониските и рамничарски делови на котлината се непознати. Основните одлики на планинската клима се: ладни и суви зими со мошне ниски температури и обемни падавини, влажност, облачност и магли.

Климатските особености во овој крај зависат од делувањето на двете најсилни климатски влијанија - Медитеранското и Континенталното. Како резултат на меѓусебното влијание можат да се забележат неколку основни карактеристики.

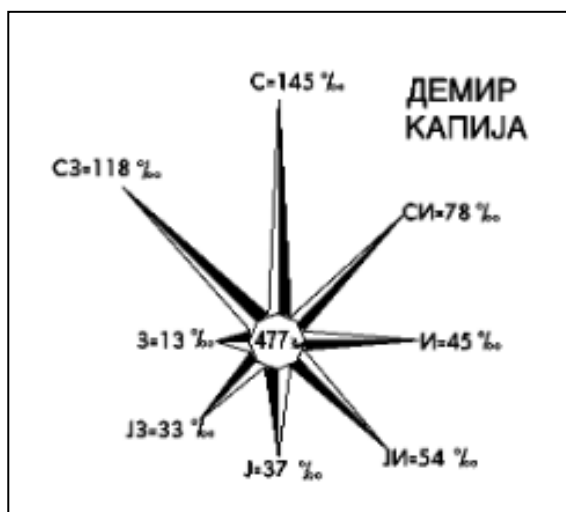
Летата се топли и суви, а средната месечна температура паѓа во месец август ($37\text{ }^{\circ}\text{C}$). Мразеви најчесто има во почетокот на пролетта па се до Април, додека пак есенските мразеви се честа појава кон крајот на месец Октомври и почетокот на месец Ноември. Температурата на земјиштето ретко е пониска од $0\text{ }^{\circ}\text{C}$, што е од особено значење за земјоделското стопанство.

Највисоко измерена температура на воздухот по долината на реката Вардар е забележана на 24 јуни 2007 година и тоа температура од $45,7\text{ }^{\circ}\text{C}$, додека пак најниско измерената температура е од $-23\text{ }^{\circ}\text{C}$, измерена на 19. 12. 2001 година.

Просечната годишна количина на врнежите изнесува околу 400-500 мм, а во некои години количината на врнежите се спушта и пониско и до 238 мм. Распоредот на врнежите е нерамномерен. Најмалку дожд паѓа во месец Јули, а најмногу во месеците Мај и Декември. Поради влијанието на медитеранската клима вегетациониот период трае 192 дена, т.е. од месец Април па се до првата половина на месец Октомври. Во текот на вегетациониот период во месеците Јуни, Јули и Август владеат суши, кои нанесуваат големи штети.

Во однос на ветровите во Демир Капија, преовладуваат два правци на ветрови - северен (Вардарец) и јужен (медитерански - југо). Северните ветрови се силни и ладни поради што влијаат врз снижувањето на температурата. Јужните ветрови - југо, најчесто дуваат во текот на летото и носат големи горештини. Покрај овие два правци дуваат и други ветрови - источен, западен и северозападен кои имаат одредено влијание врз формирањето на климатските особености на просторот. Максимално измерена јачина на ветер во метеоролошката станица во Демир Капија е измерена од 25 m/s или 94 km/h.

Ружа на ветрови во општина Демир Капија, дадена е на Слика бр.7.

Слика 7: Ружа на ветрови

5.6. Управување со отпад

Општина Демир Капија со своите рурални средини, особено по новата територијална поделба, претставува дополнителен генератор за натрупување на цврст комунален отпад низ населените места.

Во рамките на општината функционира една градска депонија. Со градската депонија управува ЈКП „Бошава“ и како мерка за заштита на градската депонија направени се заштитни појаси околу депонијата. Цврстиот комунален отпад се депонира стихијно на несоодветни локации, притоа неводејќи сметка за проблемите кои можат да настанат во животната средина, и тоа се сериозни последици на подолг временски период.

Со правилен пристап и изнаоѓање на соодветни технички решенија вклучени во Локалниот акционен план за животна средина за општина Демир Капија, за собирање, изнесување и третирање на цврстиот комунален отпад ќе се подобрат општите услови за живеење, истовремено директно ќе се влијае на заштитата на животната средина.

5.7. Биодиверзитет (Флора и фауна)

Шумите и пасиштата зафаќаат најголем дел од вкупните површини во Демир Капија. Демир Капија е најниска географска точка на подножјето на североисточната страна на Кожув планина и западната страна на Серта планина, на 90 м.н.в. Кожув планина е богата со дрвен шумски фонд, а најзастапени се листопадните видови и тоа: дабот, габерот, прнарот, а помалку застапени се буката и борот. Покрај реките најмногу е застапена евла, лешка и платан.

Дрвото платан, од кое има цели насади, е заштитен со Законот за шуми како природна реткост на дрвните видови кој расте на одредени површини.

На Демиркаписката клисура се наоѓа шумската заедница *Phillyreo-Juniperetum excelsae* која често ја зафаќаат шумски пожари, а самото подрачје се карактеризира за подрачје на кое постепено е редуцирана оваа шумска заедница.

Општината опфаќа повеќе екосистеми кои се категоризираат во центри со висока флорна разновидност на виши растенија во кои влегува Демиркаписката клисура како и делови низ кои поминува река Дошница.

Во пошироката област на планскиот опфат е застапена заедницата на Кермес дабот (*Quercus coccifera*), кој се среќава во најниските елевации на насипите кои ја создаваат Демиркаписката клисура. Истата е доста деградирана на левата страна на реката Вардар, а е позачувана (има изглед на вистинска шума) на десната страна на реката. За областа е карактеристичен појасот на термофилни мешани зимзелени и листопадни шуми или џбуности предели кои припаѓаат на Европскиот-субмедитерански суб-регион -Македонско-Трагиска област. Ова е доминантен вид на вегетација со која се определуваат карактеристиките на Субмедитеранскиот шумски пејсаж. Шумските предели и појаси настануваат во клисурите, како и во суводолите и долините на областа со термофилен кермес даб. Овие живеалишта пенетрираат од најниските делови на долиниот дел на општина Демир Капија.

Заедницата на даб на подрачјето е деградирана заради антропогените активности. Има и други видови на растителни заедници и во зоната на *Pseudomaquis*. Овие заедници се поврзуваат со различни видови на деградација или развој на почвата. Поради тоа, *Paliuretum submediterraneum* (Riz., prov.) е карактеристична за високо деградираните живеалишта, *Phillyreo-Carpinetum orientalis* се појавува на карпестите места итн. Повеќето од животинските видови кои живеат во псеудомажуис се карактеристични за сувите и топлите региони

т.е. Медитеранските, најмногу подземни. Животните од густите зимзелени дабови предели повеќе го претпочитаат отворениот терен во заедницата.

Цицачи -карактеристични видови се кафениот зајак (*Lepus europeus*), црвената лисица (*Vulpes vulpes*), волкот (*Canis lupus*), златниот чакал (*Canis aureus*), дивниот вепар (*Sus scrofa*) итн.

Птици - во оваа област има голем број на видови, што се должи на високиот број на видови кои се размножуваат (50), но и на големиот број на видови кои тука се хранат, особено птиците грабливки. Карактеристични видови за овој вид на живеалишта се две Медитерански видови на птици, ретките *Cercotrichas galactotes* и Сардиниското коприварче (*Sylvia melanocephala*). Ретка птица грабливка е *Circaetus gallicus*. Чести видови се *Emberiza cirrus*, сеница (*Parus lugubris*), ѓос (*Turdus merula*), сојка (*Garrulus glandarius*), субалпското коприварче (*Sylvia cantillans*) итн.

Влекачи -карактеристични и ретки видови се Турската (*Eryx jaculus turcicus*) и Европскиот безног гуштер (*Ophisaurus apodus*), додека чести видови се Балканскиот зелен гуштер (*Lacerta trilineata*), Грчката желка (*Testudo graeca*), сидниотгуштер (*Podarcis erhardii riveti*), змија (*Vipera ammodytes*), западна четирилинска змија (*Elaphe quatuorlineata*), змија (*Coluber najadum*) итн.

Амфибии -поради сувите услови во живеалиштето, вкупниот број на амфибии е низок, и нема карактеристични видови. Чест вид е Европската зелена жаба *Bufo viridis*).

Безрбетници - *Pseudomaquis* единствен вид на живеалиште во Република Македонија од аспект на составот на фауната на безрбетници. Голем дел од карактеристичните видови на областа се дистрибуирани во јужните делови на Република Македонија, долж реката Вардар и нејзините притоки. Најчести и карактеристични видови се стоногалките *Scolopendra cingulata* и *Lithobius* spp., шкорпијата *Mesobuthus gibbosus*, паяците од фамилијата *Lycosidae* (*Hogna radiata*, *Lycosa vultuosa*). Што се однесува до дневните пеперутки (*Rhopalocera*), најкарактеристични видови во ова живеалиште се: *Ipheclides podalirius*, (*Papilionidae*), одредени сатиридни (*Hipparchia fagi*, *Maniola jurtina*, *Neohipparchia statilinus*) и пиеридни видови (*Pontia edusa*, *Pieris mannii*, *Aporia crataeg*, *Euchloe ausonia*). *Colias crocea*, *Gonepteryx rhamni*, *Polyommatus icarus* и *Maniola jurtina* може да се најдат во многу различни живеалишта вклучително со *pseudomaquis*.

Фамилијата *Carabidae* е претставена со многу термofilни видови: *Zabrus brevicollis*, *Pachycarous atrocoeruleus*, *Carterus dama*, *Harpalus* spp., *Ophonus* spp., *Carabus graecus morio*, *Carabus preslii jonicus*, *Carabus coriaceus emgei*.

На отворените места во цбуностите шуми има многу ортоптероидни видови како што се *Ancistrura nigrovittata*, *Poecilimon macedonicus*, *Saga natoliae*, *Acrida* sp., *Dociostaurus marrocanus*, итн.

На просторот за кој се изработува Државната урбанистичка планска документација за изградба на бензинска пумпна станица и услужен центар на магистрален пат (автопат) А1, КО Демир Капија, општина Демир Капија нема евидентирано природно наследство, односно планскиот опфат не се наоѓа во простор со посебни природни вредности кои подлежат на посебен режим на заштита утврден во Законот за заштита на природата (Службен весник на РМ, број. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13 и 41/14), што е потврдено и со Стручното Мислење бр. 11-4080/2 од 30.04.2012г., издадено од МЖСПП.

5.8. Население и демографски карактеристики

Општина Демир Капија зафаќа површина од 309 km², на нејзината територија има вкупно 4.545 жители со просечна густина на населеност од 15 жители/km². Во Општината има вкупно 15 населени места, додека пак учеството на градското население во вкупното население изнесува 75,3%. (Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија).

Населени места во општина Демир Капија се: Градот Демир Капија и селата: Барово, Бесвица, Бистренци, Драчевица, Дрен, Иберли, Клисуре, Кошарка, Копришница, Корешница, Прждево, Стрмашево, Челевец и Чифлик.

Демографска карта на општина Демир Капија дадена е на сликата подолу.

Слика 8: Демографска карта

Податоци за вкупниот број на населението во општина Демир Капија, според изјаснување за национална припадност и населението според стапка на вработеност

согласно економска активност прикажани се табеларно.

Табела 1: Вкупен број на населението во општина Демир Капија, според изјаснување за национална припадност

Општина	Вкупно	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Срби	Бошњаци	Останати
Д. Капија	4545	3997	23	344	16	132	1	32
	100%	87,94%	0,51%	7,57%	0,35%	2,90%	0,02%	0,70%

Извор, попис 2002

Табела 2: Население според стапка на вработеност согласно економска активност

Демир Капија	Вкупно	Економски активни			Економски не активни
		вкупно	вработени	невработени	
Мажи	4098	2713	2231	482	1385
Жени	3926	1946	1480	466	1980
Вкупно	8024	4659	3711	948	3365

Извор ДЗС . попис 2002

5.9. Стопански карактеристики

Лозарството е доминантна земјоделска гранка во регионот. Насадите претежно се користат за производство на вино и сосема мал дел е засаден со трпезни сорти на грозје.

Табела 3: Користење на земјоделско земјиште

Користено земјоделско земјиште, површини под овошни и лозови насади по општини и индивидуални земјоделски стопанства							
	Број на индивидуални земјоделски стопанства со индустриски растенија	Број на индивидуални земјоделски стопанства со жита	Број на индивидуални земјоделски стопанства со фуражни растенија	Број на индивидуални земјоделски стопанства со зеленчук	Број на индивидуални земјоделски стопанства со цвеќе и украсни растенија	Број на индивидуални земјоделски стопанства со овошни насади	Број на индивидуални земјоделски стопанства со лозови насади
Демир Капија	24	301	133	394	114	56	855

Од претходната табела е евидентно дека најголем дел од земјоделските стопанства одгледуваат винова лоза, меѓутоа се одгледува и жито и зеленчук. Најмалку стопанства се занимаваат со овоштарство. Застапено е одгледувањето на фуражни растенија, што укажува на фактот дека сточарството исто така е застапено во општината.

Табела 4: Земјоделско стопанство

Земјоделски стопанства со добиток, живина, зајаци и пчелни семејства по општини и добиток								
	Земјоделски стопанства со говеда	Земјоделски стопанства со коњи	Земјоделски стопанства со овци	Земјоделски стопанства со кози	Земјоделски стопанства со свињи	Земјоделски стопанства со живина	Земјоделски стопанства со зајаци	Земјоделски стопанства со пчелни семејства
Демир Капија	92.00	237.00	18.00	203.00	219.00			

Од табелата се гледа дека коњите се одгледуваат заради обработка на ниви, во пораст е козарството, се одгледуваат исто така и свињи, додека овчарството и говедарството не е развиено.

Доминантни стопански дејности се дадени во табелата подолу.

Табела 5: Доминантни стопански дејности

СЕКТОР	БРОЈ НА ЕНТИТЕТИ
Земјоделски компании	11
Производство на прехранбени производи и пијалаци	6
Компании за текстил и кожа	8
Производство, трговија и услуги	70
Делови за автомобили	2
Градежништво	4
Продажба на големо и мало	25
Угостителски услуги	15
Сообраќај	5
Компјутерски активности	3
Здравствена и социјална грижа	5
Рекреативни, спортски, културни и забавни активности	11
Јавна администрација, Јавни претпријатија, Одбрана	5
Занаетчии	3
Земјоделци	6

Во општината, покрај земјоделството застапени се трговските и услужните дејности и исто така постојат помали производствени капацитети.

5.10. Природно, културно и историско наследство

На поширокото подрачје на планскиот опфат се застапени заштитените подрачја:

1. Резерват од платан (*Platanus orientalis* L.). Се наоѓа по течението на Иберлиска Река, меѓу селата Иберлија и Челевец (Демир Капија). Површината на резерватот изнесува 25 ha. Шумата е од автохтоно потекло и е добро зачувана.
2. Демир Капија. - Најдолга клисура на реката Вардар, всечена во појасот на варовници и еруптивни карпи е Демиркаписката клисура. Таа ја дели Тиквешката од Гевгелиско-Валандовската котлина. Особено е импозантен

влезниот дел, кој претставува кањон-сатеска со должина од околу 0,9 km. На нејзините страни се наоѓаат разни видови карстни форми, меѓу кои е и пештерата Бела Вода, долга 955 метри, а тоа и најдолга пештера во Републиката. Клисурата Демир Капија претставува еден од најбогатите орнитолошки резервати во Европа според застапеноста на ретките грабливи птици, и тоа: белоглав мршојадец (*Gyps fulvus*), египетскиот мршојадец (*Neophron percnopterus*), сур орел (*Aquila chrysaetos*), орел (*Circus aeretus*), (Buteo rufinus), разни соколи (*Falco peregrinus*, *Falco naumanni*), како и други ретки и научно значајни видови птици. Во оваа клисура се сретнуваат и значајни видови цицачи, влекачи и инсекти, како и ретки растенија, како што се: *Caladonia macedonica*, *Lilium heldreichii*, *Lilium martagon*, *Kitaibelia vitifolia* и други.

Заштитените подрачја не се во конфликт со содржините во планскиот опфат.

На територијата на општина Демир Капија се регистрирани следните културно-историски споменици:

Подрачја од научен интерес - 1:

1. Археолошки локалитет „Комплекс Демир Капија“, Демир Капија, праисторија до доцен среден век.

На подрачјето каде што се планира реализацијата на ДУПД не се застапени културно-историски споменици и/или локалитети.

5.11. Сообраќајна инфраструктура

Европа со Грција, а преку неа со Турција и другите земји од блискиот исток. Тоа се автопатот Е-75 (Братство и единство) и железничката линија Белград - Атина. Преку овие две сообраќајници се одвиваат главно сите стопански и други токови помеѓу наведените земји, а посебно истите претставуваат и најзначајни туристички артерии.

Патот Е-75 има меридијанско протегање, преку Демиркаписката клисура на југ ја поврзува Гевгелиско-Валандовската котлина, понатаму со Солун и земјите од Блискиот исток. На север овој пат ја поврзува Демир Капија со Скопје и другите земји од Европа.

Демир Капија преку регионалниот пат R-109 е поврзана со Конопиште-Мушев Гроб - Рожден, со R-122 со Пепелиште - Неготино, додека преку стариот макадамски пат R-103 со Скопје и Гевгелија. Покрај овие сообраќајници, низ територијата на Општина Демир Капија поминува нафтоводот Солун - Скопје. Наведените сообраќајници претставуваат главни артерии низ кои се одвива целокупниот промет во Републиката и меѓу Републиките на Балканот и пошироко.

Воедно доста значајна е и изградбата на новиот патен правец Демир Капија - Смоквица кој ќе има големо значење за зголемување на економскиот и стопанскиот развој на општината. Но, од друга страна изградбата на автопатот ќе има и одредени влијанија врз животната средина и тоа особено врз: шумите, реките и потоците, животинските видови, земјоделието, археолошките наоѓалишта, квалитетот на воздухот ќе биде загрозен поради зголемената емисија на гасови поради зголемениот сообраќај. Овие влијанија ќе бидат присутни и при изградбата на автопатот и при негоавата експлоатација. Со цел да се намалат односно ублажат овие влијанија, општината ќе мора да превземе одредени мерки за ублажување и превенција. Потребно е мерките да соодветствуваат согласно фазата на изградба, односно потребни се посебни мерки за време на изградбата на автопатот и посебни мерки при експлоатацијата на автопатот. Мерките кои треба да се превземат јасно

се утврдуваат во Студијата за оценка на влијанието врз животната средина, која е законска обврска и мора да биде изработена за ваков вид на проект.

Покрај овој патен правец, Демир Капија располага и со патиштата кои ги поврзуваат населените места и се од витално значење за општината. Па така значајна улога за развојот на Демир Капија и населените места од Бошавијата е постојаната сообраќајница Демир Капија - Мрежичко, која за овие населени места има големо стопанско значење, бидејќи преку овој пат се врши целокупниот промет помеѓу Демир Капија и населени места од наведеното подрачје.

Градот има сопствена компанија за вршење на јавен меѓуградски превоз на патници - Дека Дооел, но поголемиот дел од редовниот превоз на патници го вршат компании од други општини како што се: Млаз Богданци - Богданци, ЖАС Трансбалкан - Гевгелија, Транскоп - Битола и Струмица експрес – Струмица.

На територијата на општината се врши такси превоз од страна на неколку регистрирани авто такси фирми кои ги задоволуваат секојдневните потреби за превоз на граѓаните на општината и тоа ДЕКА Дооел со четири такси возила, Логан Такси со четири такси возила, Лаки – Пет – Дооел со едно такси возило и Такси Марче – трговец поединец со едно такси возило.

Покрај автобускиот сообраќај, поради економичноста големо учество зема железничкиот превоз на патници. Железничкиот сообраќај низ Демир Капија добива се поголемо значење во поново време, така што по реконструкцијата, модернизацијата и електрификацијата тој има меѓународно значење.

И покрај релативната сообраќајна поврзаност на Демир Капија сепак се јавува потребата од реконструкција и изградба на нови патишта. Општината работи на реконструкција на постоечките патишта, но интензитетот се одвива бавно поради потребата од огромни финансиски средства за изградба и реконструкција на патиштата.

На Слика бр. 9 даден е извод од Просторниот план на Република Македонија 2002-2020 година за Сообраќајната инфраструктура.

Слика 9: Сообраќајната инфраструктура

5.12. Хидротехничка инфраструктура

Како најзначаен извор на водоснабдување во општината се јавуваат акумулациите и површинските води кои се најзначајни за задоволување на човековите потреби за вода.

Акумулациите зафатени од различни типови на брани овозможуваат користење на нивната вода како за водоснабдување на општината така и за наводнување на земјоделските површини. Планирана е изградба на ХМС „Дошница“ која ќе обезбеди водоснабдување на Општина Демир Капија и Општина Неготино и наводнување на одредени земјоделски површини кои не се опфатени со ХМС „Тиквеш“.

Значењето на површинските води е поради тоа што се многу распространети на територијата на општината, а како протечни води најголема улога играат водотеците на реките Вардар, Дошница и Бошавица.

Околу 60 % од водоводниот систем е постар повеќе од 30 години и претежно е изработен од азбестно-цементни цевки. Со цел замена на азбестните цевки поднесено е барање за изработка на техничка документација.

Освен Демир Капија околните села кои влегуваат во општината се снабдуваат со вода преку сопствени водоводи во чиј составен дел влегуваат бунари, цевоводи и разводни мрежи. Со водоводите во селата управуваат Месните заедници, но од страна на Советот на општината во 2011 година донесена е одлука, водоводите во селата да бидат под надлежност на ЈКП Бошава. Оваа одлука започна да се спроведува постепено, од причина што во некои села се наидува на отпор кај мештаните во процесот на преотстапување на водоводната мрежа.

Во градот Демир Капија постои и колекторски систем, но потребно е да се изгради пречистителна станица. Фекална канализација има само за градот и селата Бистреници и Корешница.

Изграден е нов резервоар за вода со големина од 380 m³ кој што е од локален карактер и служи само за населението на Демир Капија. Во летните периоди во одредени високи зони се појавува недостаток на притисок на мрежата. Затоа е потребна изградба на уште 1 резервоар со цел отстранување на овој проблем. Новиот резервоар за вода општината предвидува да биде изграден на местото Илимов Рид.

Останатите населени места имаат свои водоснабдителни системи.

За акумулирање на вода потребна за водоснабдување на Демир Капија и Неготино и наводнување на земјоделските површини се планира изградба на камено-насипна брана Бучевник на река Дошница со можност за акумулирање од 14,5 милиони m³, за што е потребно изградба на брана со висина од 70 m. Браната ќе се користи за добивање на електрична енергија преку постоечката ХЕЦ Дошница и планираната ХЕЦ Дошница 2.

Вкупните трошоци потребни за изградба на браната, системот за водоснабдување, инфраструктурата за наводнување и производство на електрична енергија би изнесувале 50,1 милиони евра. За изведба на оваа камено насипна брана општината има изработено физибилити студија со цел да се испита можноста и исплатливоста на овој проект. Инаку планираната ХЕЦ Дошница 2 е поврзана со камено насипната брана и претставува втора фаза во овој проект. Главниот проблем за реализација на овој проект се големите финансиски средства. Општината се соочува со проблем во нивното обезбедување.

Подрачјето на планскиот опфат се наоѓа на магистралниот пат (автопат) А1, односно од десната страна на делница Демир Капија - Неготино.

На сликата подолу даден е извод од Просторниот план на Република Македонија 2002-2020 година за Водостопанска инфраструктура.

Слика 10: Водостопанска инфраструктура

5.13. Електроенергетска и телекомуникациска инфраструктура

Со ова Државната урбанистичка планска документација на градежна парцела се предвидува површина наменета за бензинска пумпна станица и услужен центар. За одредување на вкупната едновремена моќност предвиден е норматив 300W/ха од вкупната површина на плански опфат, како и коефициент на едновременост од 0,6. Според ова имаме:

$$25663 \times 0.03 \times 0.6 = 462 \text{ kW}$$

Според добиените податоци од ЕВН Македонија најблиску до бензинската станица е постоечкиот 10kV далекувод (од ТС 35/10kV Демир Капија). На овој далекувод ќе се приклучи бензинската станица со електропровод долг околу 3000м.

При изведба приклучниот електропровод потребно е да се почитуваат заштитните растојанија предвидени со “Правилник за технички нормативи за изградба на надземни електроенергетски водови со номинален напон од 1kV до 400kV”.

За бензинската пумпна станица со услужен центар потребно е да се изгради современа телефонска мрежа со која ќе биде во можност да се користат електронско комуникациските услуги.

Корисничките компании за мобилна телефонија: VIP, T-Mobile обезбедуваат квалитетно мрежно покривање во регионот и општината.

На Слика бр. 11 даден е извод од Просторниот план на Република Македонија 2002-2020 година за Електроенергетската инфраструктура, а на Слика бр. 12 приказ на Телекомуникациската инфраструктура.

Општина Демир Капија досега нема изработено акционен план за енергетска ефикасност, ниту пак има превземено конкретни мерки за подобрување на ефикасноста. Потребно е да се превземат мерки за замена на старите прозори со нови, кои ќе допринесат до намалена употреба на топлинска енергија. Воедно потребно е да се направи преглед на зградите кои имаат слаба изолација и имаат потреба од менување на изолацијата.

Општина Демир Капија потребно е да превземе мерки за подобрување на енергетската ефикасност, и притоа да се постигнат одредени подобрувања во искористувањето на енергијата како во резиденцијалниот така и во индустрискиот сектор.

Што се однесува пак до обновливите извори на енергија, општината располага со огромен потенцијал од ветер, сонце, биомаса и геотермална енергија, но досега не се направени никакви истражувања со цел да се испита потенцијалот и да се превземат конкретни мерки за искористување на обновливите извори на енергија.

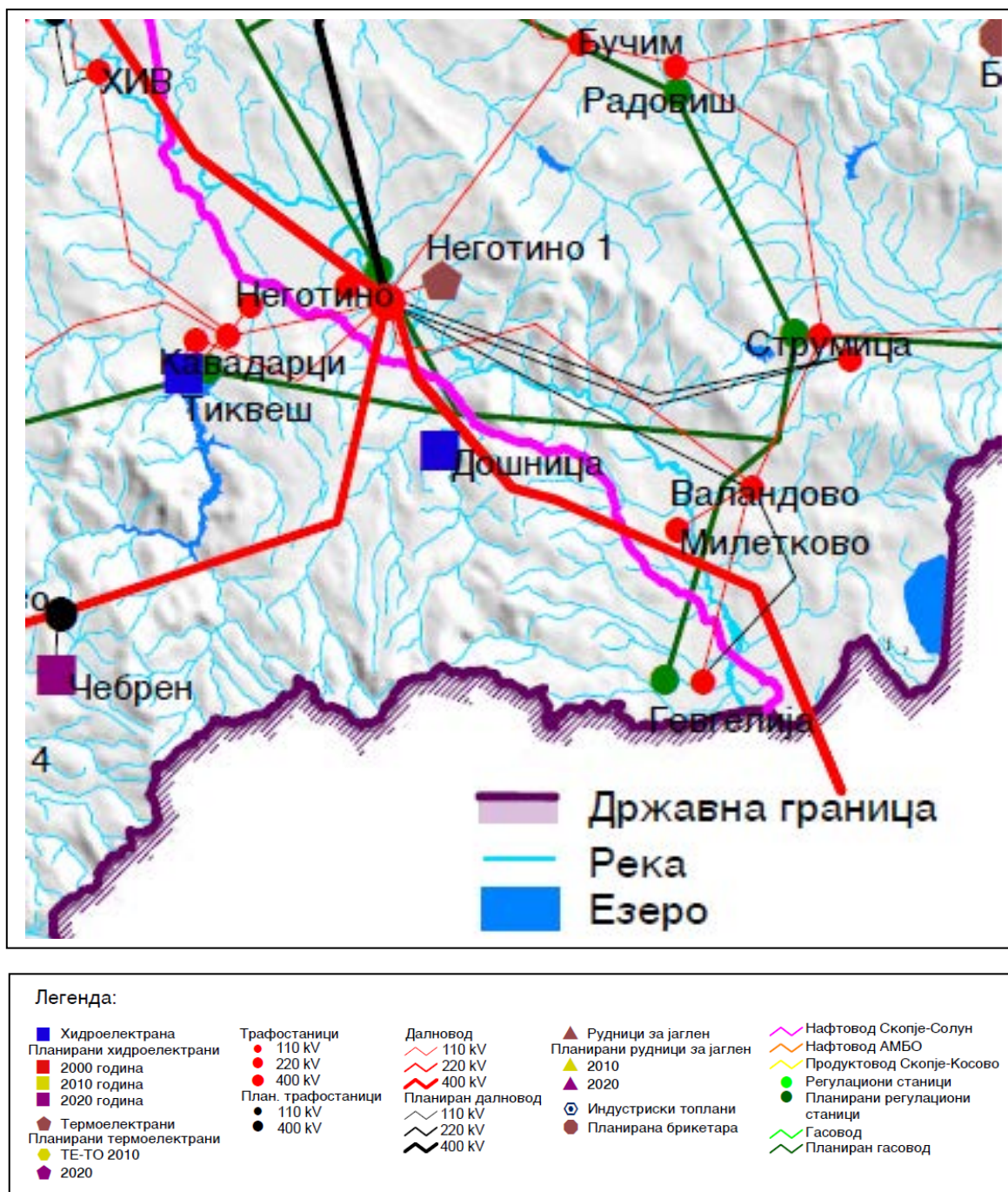
Фактот дека Демир Капија е најтоплиот град во Македонија, јасно говори за фактот дека оваа општина е погодна за искористување на сончевата енергија. Но и покрај потенцијалот за искористување на сончевата енергија со кој располага општината, оваа енергија не се користи, со исклучок на еден незначителен процент кој се користи само за загревање на санитарна вода. Потребно е да се направат дополнителни анализи со цел утврдување на можностите за искористување на сончевата енергија, а потоа и стратегија за преземање на конкретни мерки.

Во однос на ветровите во Демир Капија, главно преовладуваат два правца на ветрови - северен (Вардарец) и јужен (медитерански - југо), но покрај овие два правци дуваат и други ветрови - источен, западен и северозападен кои имаат одредено влијание врз формирањето на климатските особености на просторот. Максимално измерена јачина на ветер во метеоролошката станица во Демир Капија е измерена од 25 m/s или 94 km/h.

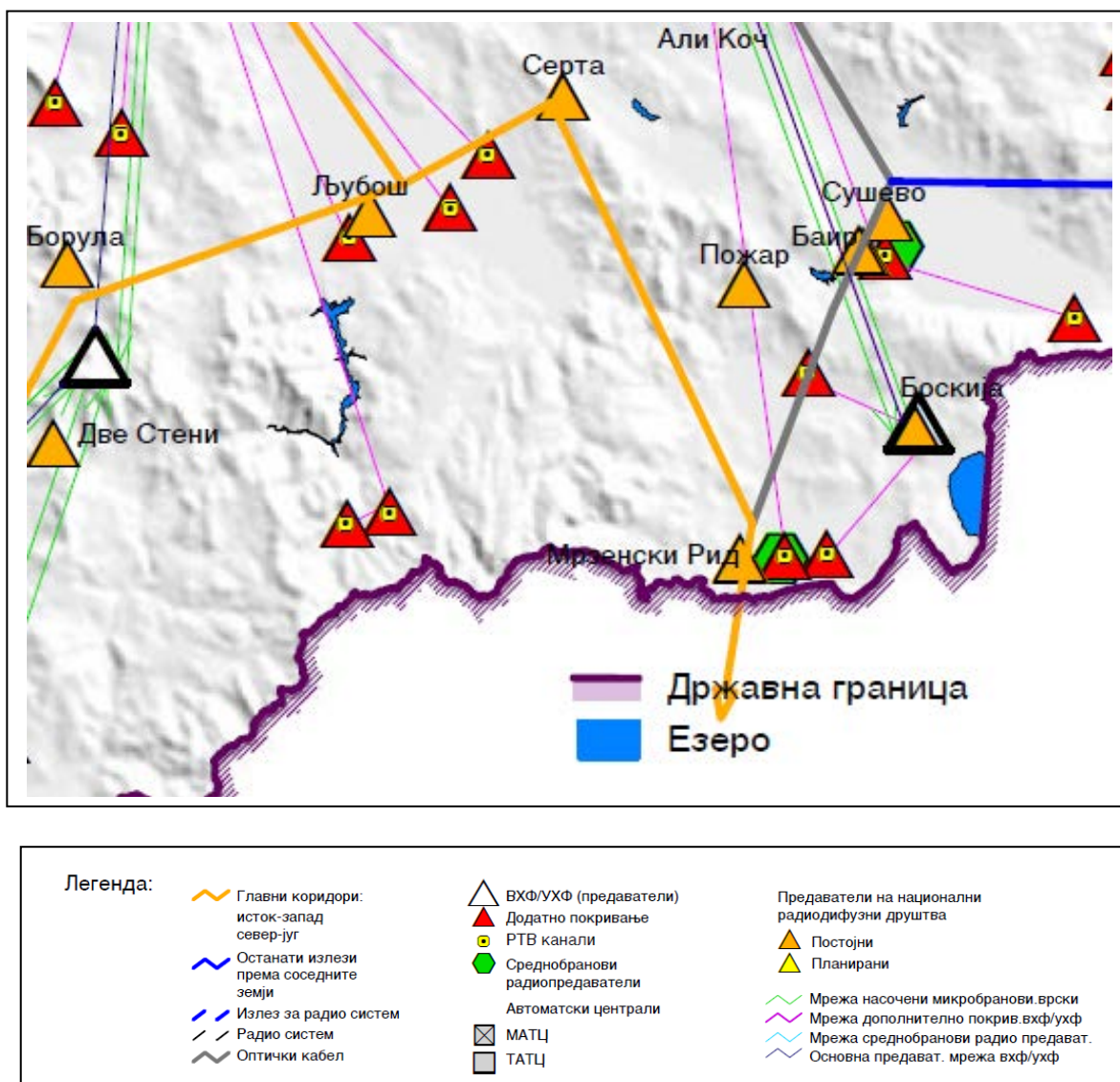
Освен овие мерења, направени се и мерења други поконкретни мерења на брзината и потенцијалот на ветерот на територија на Општина Демир Капија не се направени.

За таа цел потребно е да се направат мерења и физибилити студија со која ќе се истражи потенцијалот на ветерот на територија на општина Демир Капија.

Слика 11: Електроенергетската инфраструктура

Слика 12: Телекомуникациската инфраструктура

5.14. Туризам

Непосредниот релјеф околу Демир Капија има посебно место во развојот на туризмот кој досега не го добил своето право место во општинскиот развој на населбата. Релјефните особености на овој крај од тиквешијата се извонредни елементи за туристичка активност, како што се претходно споменатата Демиркаписка клисура, ретко убавите стени, кањоните на Иберлиска река која се влива во река Вардар во самата клисура и ги дели источните стеновити маси на клисурата на два дела, потоа отворот на тунелот што го создава кањонот на Иберлиската река. Убавините на клисурата претставуваат посебна атракција за туристите и минувачите да се восхитуваат на творештвото на природата.

Клисурата е долга околу 19 км и се наоѓа помеѓу Тиквешката котлина на северозапад и Бојмија на југоисток. Страните и се изградени од модри шкрилци, преку кои лежат слоеви. на модра крупна вар со мезозојска старост. Високи се до 1000 m и се многу стрмни. Најстрмни се во камениот дел при влезот на Вардар во клисурата.

Посебен елемент за идниот развој на туризмот претставуваат природните реткости на овој крај, т.е. спелеолошките природни појави кои се создадени во варовничките маси на Демиркаписката клисура. Во овој дел на демиркаписко постојат повеќе спелеолошки појави - пештери кои му биле познати на населението уште одамна, но недоволно се испитани и проучени можностите за нивната туристичка експлоатација. Познати се повеќе пештери од кои поголеми и позначајни се Бела Вода и горни и долни Змејовец. Овие пештери претставуваат природни реткости кои можат да се користат во туристички цели. Бела Вода е најголема пештера во Демиркаписко со вкупна должина на двата канала 955 м (долни канал 722 м и горни канал 233 м). Змејовец е помала пештера, но е богата со пештерски накити - сталагмити и сталактити.

Спелеолошките појави и богатството на истите темелно се проучени од Д-р Душко Мановиќ, кој има издадено научен труд: Пештерите во Демир Капија.

Од пештерите најпознати и делумно истражени се Горни Крastoец и Бела Вода лоцирана непосредно до старата траса на патот за Гевгелија. Карстниот подземен хидропотенцијал не е соодветен на површината на карстниот масив што резултира со ретки појави на празнења на карстниот издан. Најпознати се изворите над населеното место Клисура каде што истите се од контактен тип и варираат во зависност од количините на водениот талог.

Постојат уште две пештери: Долни и Горни Змејовец. Едната, Долни Змејовец е со должина од 40 м и има религиозно значење за мештаните. Втората, Горни Змејовец е со должина 150 м и се наоѓа на надморска височина на 701 м. Пештерата е богата со драпери, сталактити и сталагмити, со што може да се споредува со Постојинската Јама во Словенија.

Она што е интересно и што предизвикува внимание на секој посетител е постоењето на пештерите во Демир Капија, кои за жал, се уште не се доволно истражени и проучени и достапни за пошироката јавност. Во клисурата постојат повеќе пештери, од кои шест се на левата долинска страна, а три се во ридот на Крastoец. Најинтересна е пештерата „Бела Вода“ расположена покрај стариот пат за Гевгелија. Вкупната должина на пештерските канали изнесуваат 955 м. Дното на долниот канал постепено се издига, на места се проширува во галерии, а некои имаат урнати карпи од таванот, кој го одделува од горниот канал. Долниот канал нема пештерски накит, бидејќи е млад по својот постанок, а по дното има песоци, што укажува на повремени водотек низ пештерата. На крајот на каналот е Маргаритино езеро со пречник 8 x12 м и различна длабочина од 4 до 8 м. Горниот канал на некои места има пештерски накит.

Од обилното природно и културно-историско наследство во Вардарскиот регион, посебно се издвојува споменикот на природата „Демир Капија“ кој претставува

значаен ресурс за развој на туризмот. Долгогодишната традиција за производство на вино овозможува развој на винскиот туризам.

Еколошко-културниот туризам може да има значајна улога во развојот на општината и затоа е потребно активно да се промовира неговиот развој и да се превземаат активности со цел привлекување на што повеќе туристи. Изобилството од природни реткости во Општина Демир Капија, археолошките и спелеолошките наоѓалишта, ретките животински видови, богатата флора и фауна како и убавата клисура, само го потврдуваат фактот дека во Општина Демир Капија може да се развива еколошки – културен туризам. Општината треба да работи на сериозно промовирање на она што се нејзини природни богатства, а сето тоа треба да биде поддржано со соодветни, сместувачки и инфраструктурни капацитети. За таа цел потребно е да се направи стратегија за развој на еколошкиот туризам, како и влијанието на овој вид туризам врз животната средина.

Слика бр.13: Туристички региони и локалитети

6.0. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

При изготвувањето на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина извршени се анализи на веројатните влијанија при имплементација на планскиот документ, при што, истите се детерминираат како влијанија кои позитивно се рефлектираат врз животната средина и оние кои предизвикуваат негативни ефекти врз нејзините медиуми и области.

Анализата подразбира разгледување на влијанијата на планскиот документ како целина и во поширок обем, од глобален, стратегиски аспект, без при тоа, да се разгледуваат поединечните проектни содржини опфатени со Планот. За нив (поединечните проекти), во подоцнежната фаза на имплементација на урбанистичкиот план, за секој поодделно ќе се изработува оцена на нивното влијание врз животната средина и тоа во фаза на градба, оперативна и постоперативна фаза.

Гледано во целина, при имплементацијата на ДУП се очекуваат позитивни влијанија врз **социо-економскиот развој** на Општината и пошироко, како што се:

- Подобрување на бизнис климата,
- Отворање на нови работни места,
- Зголемување на доходот по глава на жител и стапката на економски раст,
- Зголемување на нивото на животен стандард,

остварено преку:

- Создавање на подобра комуникациски врски,
- Зголемување на достапност до работните места,
- Зголемување на пазарниот потенцијал.

Изградбата на бензинската пумпа со пратечките објекти се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување, и во крајна мера обезбедување на комунален надоместок кој би се вратил во форма на инфраструктурна опременост на просторот.

Влијанија врз населението и човековото здравје

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината што ќе резултира со намалување на миграцијата село-град.

Во однос на човековото здравје на околното население, не се очекуваат значителни влијанија заради видот и природата на проектните содржини (бензиска станица) кои не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во прилог на заштитата на животната средина и човековото здравје и намалување на влијанијата одат и предвидените плански решенија и предложените мерки за заштита за сообраќајната и комуналната инфраструктура, во смисла на: обезбедување на појаси со високо зеленило и богато хортикултурно уредување на просторот и сообраќајниците, водоводна и канализациона мрежа, организирано управување со отпадот и сл.

Со тоа, можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје.

Во текот на изградбата се очекуваат времени и локални влијанија кои се резултат на појавата на емисии на прашина, емисија на издувни гасови од градежната механизација, бучава, итн. Нивниот интензитет и обем детално ќе биде анализирани со изработка на соодветните студии за оцена на влијанието на проектите врз животната средина и елаборатите за заштита на животната средина.

Влијанија врз почвата

Со имплементацијана на овој урбанистички план ќе се оствари рационално користење на земјиштето преку негова намена, кое ќе ефектуира со веќе погоре споменатите бенефити.

Не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичкиот план, имајќи ги во предвид добро компонираните плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и отпадот генериран во рамките на овој опфат.

Индиректното негативно влијание врз квалитетот на почвата како резултат на издувните гасови од возилата, иако долготрајни, се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони, имајќи го во предвид фактот дека подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдевање на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива, ќе бидат соодветно технички изведени за да се избегне допир на загадувачки супстанции со почвата и настанување на евентуални загадувања. На таков начин ќе се придонесе кон спречување на негативните влијанија врз почвата.

Влијанија врз површинските и подземните води

Не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води. При дефинирањето на концепциското решение за одведување на отпадните води од објектите, водено е сметка предвидените канализациони мрежи за фекалната и атмосферската отпадна вода и пречистувачите на атмосферските води (маслофаќачи) во потполност да ги задоволуваат техничките барања кои обезбедуваат заштита на животната средина, а со тоа и спречување на влијанија врз површинските и подземните води.

Исто така предложеното урбанистичко решение за изведба на подлогата каде ќе се наоѓа бензиската станица и локациите за складирање на течни горива, претставува основа за спречување на евентуалните негативни влијанија врз површинските и подземните води.

Освен тоа, неправилното управување со отпадот, несоодветното складирање и ракување со суровините, горивата, мастите и маслата во стопанскиот комплекс, може да доведе до нарушување на квалитетот на подземните и површинските води. Други потенцијалните опасности кои би можеле да доведат до загадување на почвата и подземните води се сведуваат на акцидентни случаи кои би довеле до нарушување на стабилноста и непропусливоста на резервоарите за горива, но истите ќе се решат со идните архитектонско градежни проекти и соодветен елаборат за заштита на животната средина.

Влијанија врз воздухот и климатските фактори

Со имплементација на ДУП не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на сервисните центри и бензинската станица - заради видот и природата на нивната дејност. Тие не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во текот на редовното работење на бензинската пумпа се очекува фугитивна емисија на VOC (испарливи органски соединенија) и тоа главно во процесите на преточување на горивата.

Зголемувањето на фреквентноста на возила во рамките на опфатот претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух. Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитни појаси од високо зеленило и богато хортикултурно уредување, преставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Во текот на изградбата на објектите предвидени со овој ДУПД, се очекуваат временски и локални влијанија, во смисла на директни влијанија врз квалитетот на воздухот, како резултат на појавата на емисии на загадувачки супстанции и прашина од механизацијата за изградба.

Влијанија предизвикани од управувањето со отпадот

Според планските решенија отпадот кој ќе се генерира во стопанскиот комплекс ќе се селектира и ќе се изнесува од страна на овластени фирми, а крајно ќе се одложува на соодветна најблиска депонија во регионот. Секако дека ова се однесува на комуналниот и инертниот отпад кој според природата на дејностите кои ќе се одвиваат во комплексот, ќе бидат најмногу застапени. Доколку евентуално се генерира опасен отпад (отпадни масла и т.н.), ќе биде соодветно складиран и одведен од лица кои имаат дозвола за одведување на опасен отпад од соодветниот вид.

Согласно законската регулатива, создавачите на отпад се должни да ги превземат сите мерки за собирање, складирање и транспорт за крајно одлагање на отпадот на соодветни депонии. Со доследна примена на овие законските обврски, не се очекуваат значајни негативни влијанија од управувањето со отпад.

Влијанија врз флората и фауната

Со реализацијата на Урбанистичкиот план се очекуваат негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат. Не се очекува овие влијанија да бидат значителни.

Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозени видови, како и карактеристични живеалишта.

Работењето на сервисните станици и бензинската пумпа ќе има негативно влијание на птиците бидејќи тие се чувствителни при човеково присуство. Заради

деградирање на живеалиштата и прекинување на ареалите на движење, се очекува раселување на дел од животинскиот свет. Динамиката на ваквите влијанија ќе завист од динамиката на реализирање на стопанскиот комплекс. Негативните влијанија ќе бидат локални, но не се очекува да бидат значителни.

Влијанија врз културното наследство

На просторот кој се наоѓа во планскиот опфат не се регистрирани културни наследства, така што комплексот нема да има никакво влијание.

Влијанија врз пејсажот

Имплементацијата на Урбанистичкиот план ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојните градби и со постојната сообраќајна мрежа како една осмислена урбанизирана целина во која покрај планираните градежни објекти се предвидени зелени површини со богато хортикултурно уредување.

7.0. ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗАЦИЈА НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА

Соодветно на влијанијата, односно на причините кои придонесуваат планскиот документ да има негативни влијанија врз животната средина, планирани се мерки за заштита, намалување и неутрализирање на овие влијанија.

Мерки за намалување на влијанијата врз населението и човековото здравје

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината што ќе резултира со намалување на миграцијата.

Во однос на човековото здравје на околното население, не се очекуваат значителни влијанија заради видот и природата на проектните содржини (сервисни станици и бензиска пумпа) кои не спаѓаат во групата на големи и директни згадувачи на животната средина и човековото здравје.

Како мерки за намалување на влијанијата се препорачува: доследно обезбедување на појаси со високо зеленило и богато хортикултурно уредување на комплексот и сообраќајниците.

Исто така, спроведувањето на мерките кои ќе придонесат за спречување, или доколку тоа не е можно, за намалување на влијанијата поодделно врз секој од медиумите на животната средина (вода, воздух, почва), ќе претставуваат доволна гаранција можноста за загрозување на човековото здравје да биде сведена на минимум.

Мерки за намалување на влијанијата врз воздухот и климатските фактори

Со имплементација на ДУПД не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на сервисните центри и бензинската станица и придружните објекти - заради видот и природата на нивната дејност. Тие не спаѓаат во групата на големи и директни згадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во текот на редовното работење на бензинската пумпа се очекува фугитивна емисија на VOC (испарливи органскии соединенија) и тоа главно во процесите на преточување на горивата.

Зголемувањето на фреквентноста на возила во рамките на опфатот претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух.

Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитни појаси од високо зеленило и богато хортикултурно уредување претставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Како мерки на заштита се препорачува спроведување на плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитно зеленило и хортикултурно уредување во самиот комплекс (нивно одржување со обезбедување на технолошка вода за поливање и одржување на хигиената на сообраќајниците),

со што ќе се намалат нарушувања на квалитетот на воздухот.

Мерки кои ќе придонесат за намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух како резултат на емисијата на издувни гасови од зголемената фреквенција на возилата, генерално се однесуваат и на употребата на еколошки горива.

Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Имајќи ги во предвид предложените плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и генерираниот отпад, не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичкиот план.

Индиректното негативно влијание врз квалитетот на почвата како резултат на издувните гасови од возилата, иако долготрајни, се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони, имајќи го во предвид фактот дека подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдување на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива, ќе бидат соодветно технички изведени за да се избегне допир на загадувачки супстанции со почвата и настанување на евентуални загадувања. На таков начин ќе се придонесе кон спречување на негативните влијанија врз почвата.

Во смисла на заштита на почвата се препорачува и потенцира значајноста на изведбата на непропусна канализација за одводнување на отпадните води.

Како мерка за намалување на влијанијата врз почвата се препорачува доследно реализирање на предвидените технички решенија за изградба на подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдување на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива. Потребно е тие да бидат соодветно технички изведени за да се избегне допир на загадувачки супстанции со почвата и настанување на евентуални загадувања. Се препорачува целосна реализацијана на планските решенија за изградба на паркиралиштата и манипулативните простори за возилата, односно, истите да се изведат од бетонирана и непропуслива основа за да се елиминираат можностите од несакани истекувања на масла и масти врз почвата.

Одводнувањето на атмосферски води од паркиралиштата и манипулативните простори да се изведе преку одвојувачи на масла и масти во склад со постојните прописи, и нивно соодветно прочистување пред испуштањето во реципиентот.

Неправилното управување со отпадот, несоодветното складирање и ракување со сировините, горивата, мастите и маслата (од возилата), може да доведе до загадување на почвата. Поради тоа се препорачува создавачите на отпад да ги превземат сите мерки за собирање, складирање и транспорт за крајно одлагање на отпадот на соодветни депонии. Со доследна примена на овие законските обврски, не се очекуваат значајни негативни влијанија од управувањето со отпад. Отпадот навремено да се изнесува од локацијата од страна на овластени фирми.

Мерки за заштита на површинските и подземните води

Не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води. При дефинирањето на концепциското решение за одведување на отпадните води од објектот, водено е сметка предвидените канализациони мрежи за фекалната и атмосферската отпадна вода, во потполност да ги задоволуваат техничките барања

кои обезбедуваат заштита на животната средина, а со тоа и спречување на влијанија врз површинските и подземните води.

Поради тоа, во смисла на заштита на подземните води и површинските води потребно е да се пристапи кон целосна изведба на непропусна канализација за одводнување на отпадните води и соодветни техничко технолошки зафати-изградба на канализациони системи, соодветен третман на отпадните води, како и контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет.

Се препорачува целосна реализацијана на планските решенија за изградба на паркиралиштата и манипулативните простори за возилата, односно, истите да се изведат од бетонирана и непропуслива основа за да се елиминираат можноста заради несакани истекувања на масла и масти да дојде до евентуални загадувања на подземните и површинските води.

Исто така, како мерка за намалување на влијанијата врз водите, се препорачува доследно реализирање на предвидените технички решенија за изградба на подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдевање на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива.

Одводнувањето на атмосферски води од паркиралиштата и манипулативните простори во комплексот да се изведе преку одвојувачи на масла и масти во склад со постојните прописи, и нивно соодветно прочистување пред испуштањето во реципиентот.

Мерки за намалување на влијанијата предизвикани од зголемена бучава

Со реализацијата на оваа Планска документација се очекуваат незначајни и локални негативни влијанија врз животната средина предизвикани од зголемена бучава со оглед на видот на дејноста која е предвидена да се извршува во рамките на планскиот опфат.

Зголемувањето на фреквентноста на возила во самата област претставува потенцијална можност за зголемена бучава во текот на фазата на изградба и користењето на комплекс.

Поради тоа се препорачува обезбедување на заштитно зеленило и хортикултурно уредување во самиот комплекс, по должина на сообраќајниците и формирање на зелени коридори.

Се препорачува и редовно следење и мониторинг на нивото на бучава во стопанскиот комплекс.

Мерки за намалување на влијанијата од создадениот отпад

Според планските решенија се препорачува отпадот да се изнесува од страна на овластени фирми и да се депонира на соодветни депонии. Секако дека ова се однесува на комуналниот и неопасен отпад, кој според природата на дејноста ќе се генерира во рамките на планскиот опфат.

Со доследна примена на овие законските обврски, не се очекуваат значајни негативни влијанија од управувањето со отпад.

Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Со реализацијата на Планот можни се негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат, но истите нема да бидат значајни. Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозени видови, како и карактеристични живеалишта.

Можно е негативно влијание врз птиците бидејќи тие се чувствителни при човеково присуство.

Со формирање на заштитните зелени зони со висока и ниска вегетација и хортикултурно уредување на просторот, дел од флората ќе се компензира, а со тоа ќе се ублажат негативните влијанија.

Со примената на погоре препорачаните мерки и решенија за правилно управување со просторот, отпадните води и отпадот, индиректно ќе се ублажат негативни влијанија врз флората и фауната.

Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

На просторот кој се наоѓа во планскиот опфат не се регистрирани културни наслетства. Мерки не се предвидени.

Мерки за намалување на влијанијата врз пејсажот

Имплементацијата на Урбанистичкиот план ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојните објекти и постојната сообраќајна мрежа и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина во која покрај градежните објекти се предвидени зелени површини со богато хортикултурно уредување. Мерки не се предвидени.

Мерки предвидени за заштита од несреќи и хаварии

Мерки за заштита, пропишани со овој плански документ, преставуваат урбанистички мерки за заштита на опфатот од неповолни фактори и нивното негативно влијание на животната и работната средина.

Како најбитно, во мерки на заштита се смета оневозможување на појавата на неконтролирано градење, односно градењето без планска документација. Тоа секогаш претставува можност за изнаоѓање на импровизирачки решенија без притоа комплексно да се предвидат мерки за решавање на опасноста од природни стихии, ерозија, земјотреси, поплави, мерки за заштита од областа општонародна одбрана, заштита на изворишта на вода за пиење и сл.

Со оваа Планска документација концепциски се предвидуваат сите потребни мерки за заштита од несреќи и хаварии, придржувајќи се притоа кон законските обврски од оваа област.

При изработката на Државната урбанистичка планска документација се предвидени пропишани мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12 и 41/14) и Законот за пожарникарство (Сл. весник на РМ бр: 67/04, 81/07 и 55/13 и 158/14), како и Правилникот за суштинските барања за заштита од пожар на градежните објекти (Сл. весник на РМ бр. 94/09), Правилникот

за техничките нотмативи за хидрантска мрежа за гасење на пожари (Сл. Весник на РМ бр. 31/06) и други позитивни прописи со кои е регулирана оваа проблематика. Уредите и постројките треба да се изведуваат на начин да не претставуваат опасност за предизвикување на пожари и експлозии.

Од урбанистички аспект противпожарната (ПП) заштита се предвидува од аспект на:

- брз и непречен пристап до градбите;
- градбите се предвидуваат од тврда градба, со примена на огноотпорни материјали,
- при планирањето е водено сметка за обезбедување на доволни растојанија меѓу оградбите
- со сообраќајното решение и начинот на кој се предвидува изградбата на градбите овозможен е пристап на противпожарно возило од повеќе страни.
- сообраќајниците се со доволна ширина, а потребно е да се изведат со задоволувачки осовински притисок, што овозможува непречено и брзо движење на противпожарните возила, (ширина на коловоз од 7,0м и радиуси од 15м)
- има противпожарна единица во градот Берово и ги опслужува општините Берово и Пехчево со ПП заштита, која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар, во склоп на сервисните дејности.
- обезбедена е доволна количина на вода за гасење на пожар
- во просторот предмет на Државната урбанистичка планска документација има предвидено надворешни пожарни хидранти за гасење на пожарот што би ги зафатиле градбите
- во понатамошната разработка на планот, обврзно да се реши громобранска инсталација со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување

Предвидената сообраќајна инфраструктура со соодветни квалитетни хоризонтални и вертикални елементи на коловозот овозможуваат непречена интервенција на противпожарните возила. Падот на улиците е со мали вредности и е погоден за одвивање сообраќај на тешки возила.

Другите елементи за противпожарна заштита ќе се утврдат со посебниот елаборат за противпожарна заштита како составен дел на Основниот проект за секоја поединечна градба. Потребни се геомеханички, геолошки и хидротехнички испитувања на теренот.

Во однос на мерките предвидени за заштита од хаварии при процесните активности, истите ќе се предвидат со архитектонско-урбанистичките проекти за секој објект одделно.

Соодветно ќе бидат земени во предвид и условите за заштита и спасување од техничко - технолошки несреќи:

- ќе се предвидат превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Ќе се врши соодветна замена на халогенираните јагленоводороди како разладни средства и пропеланти, редукција на сегашната емисија на голем број на опасни супстанции и редукција на емисија на бензин, хлорометан, духлоретан, бакар и кадмиум, намалување на емисијата на јаглероден диоксид и сулфурдиоксид и дефосфатизирање и денитрифицирање на отпадниот материјал.

-
- Ќе се изработат соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

За ефикасна заштита на вработените и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во соодветни центри за обука.

8.0. АЛТЕРНАТИВИ

При изработката на плански документи со кои се предвидува уредување на простори наменети за изведуваче на проекти, нужно внимание треба да се обрне на споредбена анализа на повеќе алтернативни решенија. Анализата на алтернативите се прави од аспект на најдобро избрана локација, нејзината намена, економската оправданост и финансиските можности. Овие аспекти се разгледуваат со цел да се изнајде најдоброто решение кое ќе придонесе за максимална можна заштита на животната средина.

Меѓутоа, со оглед на тоа што за оваа ДУПД локацијата на планскиот опфат е однапред дефинирана, како и намената, во согласност со тоа од страна на корисникот на просторот и изготвувачот на Планот не се разгледувани алтернативни решенија. Местоположбата на локацијата во однос на Демир Капија и во однос на сообраќајните коридори и инфраструктурните системи, можноста за пристап, се оценуваат како позитивна оправданост во однос на избрана локација, намена и економска оправданост.

9.0. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Со реализација на Планот за мониторинг на животната средина ќе се приберат податоци кои можат да послужат за документирање на статусот на одреден медиум на животната средина (воздух, вода, почва) и нејзините области, како и следење на ефектите од применетите мерки за ублажување. Исто така, планот овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

Основните цели на Планот за мониторинг се:

- Да се потврди дека договорените услови при одобрувањето на планскиот документ се соодветно спроведени,
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности,
- Да се овозможи управување со непредвидените влијанија или промени и
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина.

Реализацијата на Планот за мониторинг подразбира следење на соодветни индикатори преку кои ќе се согледаат остварувањата на целите на планскиот документ, како и следење на промените на состојбата на медиумите на животната средина како резултат на имплементацијата на планскиот документ, во согласност со законските обврски. Тоа е прикажано во следната Табела 6.

Табела 6: Мониторинг план

Цели	Предмет	Индикатори	Мониторинг	Верификација
– Подобрување на квалитетот на живеењето и зголемување на животниот стандард	– Население	– Зголемен број на вработени; – Зголемен приход по глава на жител; – Прираст на населението; – Зголемување на буџетот на Општината и пошироко	– Редовен попис на населението; – Статистички и финансиски извештаи; – Финансиски извештаи.	– Завод за статистика; – Министерство за финансии.
– Заштита на животната средина со имплементација на Планот	– Сите медиуми на животната средина	– Бројот на подготвените студии/елаборати за оцена на влијанијата врз животната средина.	– Мониторинг над спроведување на мерките дефинирани во студиите/елаборатите за оцена на влијанијата врз животната средина.	– МЖСПП – Локална самоуправа Демир Капија
– Одржување на постојаното ниво на флора и фауна	– Покарактеристични живеалишта	– Задржан број на првично идентификувани живеалишта.	– Мониторинг над видовите на живеалиштата	– МЖСПП
– Подобрување на квалитетот на воздухот	– Квалитет на амбиентен воздух	– Изведени заштитни зелени зони; – Примена на еколошки горива; – Користење на алтернативни извори на енергија	– Мониторинг на квалитет на амбиентен воздух; – Мониторинг на емисии од испусти мобилни извори (автомобили); – Мониторинг на емисии на воздух од евентуални стационарни извори (котлара).	– Извештаи за реализацијана Планот, – Сопствен мониторинг од страна на операторите; – МЖСПП – Локална самоуправа Демир Капија
– Зачувување на квалитетот на водата	– Површински води – Подземни води/квалитет на вода за пиење од бунари во најблиските населби.	– Изведена пречистителна станица, – Изведена канализациона мрежа.	– Мониторинг на квалитет на отпадна вода пред испуст во реципиент; – Мониторинг на квалитет на подземна вода	– МЖСПП и – Локална самоуправа Демир Капија

Цели	Предмет	Индикатори	Мониторинг	Верификација
– Зачувување на квалитетот на почвата	– Почва	– Изведена пречистителна станица, – Изведена канализациона мрежа; – Применети планови за управување со отпад;	– Мониторинг на квалитетот на почвата.	– МЖСПП и – Локална самоуправа Демир Капија
– Минимизирање на отпадот, рециклирање и повторна употреба во тековните активности	– Медиуми на животната средина	– Имплементација на програмите за управување со отпад за сите поединечни објекти; – Имплементација на мерките, предложени во студиите/елaborатите за оцена на влијанијата врз животната средина.	– Степен на имплементација на програмите за управување со отпад на правните и физичките лица во планираниот опфат.	– МЖСПП и – Локална самоуправа Демир Капија
– Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии	– Медиуми на животната средина	– Примена на препораките дадени во студиите/планови и програми за заштита од несреќи и хаварии.	– Степен на имплементација на препораките дадени во студиите/планови и програми за заштита од несреќи и хаварии.	– Извештај за реализација на Планот.

10.0. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Државна урбанистичка планска документација за бензинска пумпна станица и услужен центар на магистралниот пат (автопат) А1, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, претставува плански документ за кој е потребно да се спроведе постапка за Стратегиска оцена на животната средина и да се изготви соодветен Извештај (согласно Законот за животна средина – Службен весник на РМ бр. 53/05; 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 47/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15).

Државната урбанистичка планска документација е изработена во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање Сл.Весник број 51/05, 137/07, 91/09, 124/10, 53/11, 144/12, 55/13, 163/13 и 42/14), Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр.63/12, 126/12, 19/13, 95/13, 167/13, 37/14, 125/14, 148/14 и 65/15) и Одобрена Планска Програма под.бр.16-4207/2 од 16.06.2011год. Основата за изработка на ДУПД се Условите за планирање на просторот подготвени од страна на Агенцијата за планирање на просторот со технички број Y25613.

Изработувач на државната урбанистичка планска документација со технички број Н1713 е АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ.

Реализацијата на оваа Државна урбанистичка планска документација за изградба на бензинска пумпна станица, ќе биде во функција на развојот на туризмот, индустријата и стопанството и економскиот развој воопшто, односно ќе предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот.

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина, изработен е од страна на Друштвото за технолошки и лабораториски испитувања, проектирање и услуги „ТЕХНОЛАБ“, ДОО, Скопје.

Планскиот опфат кој е предмет на ДУПД се наоѓа на десната страна од магистралниот пат (автопат) А1 крак Демир Капија - Неготино, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, на околу 3км западно од градот Демир Капија, и тоа на: дел од КП 933, дел од КП 934, дел од КП 932, дел од КП 931, дел од КП 928/3, дел од КП 928/1, дел од 927/3, дел од КП 927/1, дел од КП 925, дел од КП 926/4, дел од КП 924/1, КП 924/4, дел од КП 924/3, КП 926/1, дел од КП 3275/1, дел од КП1160, дел од КП1159, дел од КП1157, дел од КП1158 и дел од КП1175 . На југ опфатот е дефиниран по осовина на автопат А1а

Површината на планскиот опфат во рамките на овие граници изнесува 25663.3417m², односно 2,57 ha.

Главни цели на Државната урбанистичка планска документација за бензинска пумпна станица и услужен центар на магистралниот пат (автопат) А1, КО Демир Капија, Општина Демир Капија, претставуваат:

- Развој на стопанството во општина Демир Капија и пошироко, со што се создава можност за раст на економијата и стандардот на живеење на луѓето,
- Поволни услови за работа, односно подобрување на бизнис климата, а истовремено обезбедување на услови за заштита на животната средина,
- Развојот на туризмот во општина Демир Капија,
- Создавање на планска основа за организирана изградба на Бензинска

- пумпна станица со пратечки објекти, придружени со неопходни сообраќајни површини и соодветни инфраструктурни мрежи и објекти,
- Обезбедување на потребните одредби при издавање локациски услови за градежните парцели при изработка на урбанистички проекти за специфична наменска употреба на земјиштето, идејни и главни проекти на поединечните градби и инфраструктурните објекти, предвидени со овој план,
- Модернизација на патиштата и развој на инфраструктурата, како предуслов за стопански раст на земјата,
- Спречување/намалување на појава на дивоградби.

Врска со други релевантни планови и програми/плански документи

Просторот во рамките на планскиот опфат досега не е урбанизиран и третиран со планска документација.

За предметниот опфат како Извод од Просторен план на Р.Македонија 2002-2020 година се приложени Услови за планирање на просторот од страна на Агенцијата за планирање на просторот со технички број Y 25613.

Државната урбанистичка планска документација, претставува еден блок со површина од 2,57 ха и со намена:

Инфраструктура - група на класа на намена Е;

- комунална супраструктура - класа на намена Е2
- бензинска пумпна станица и услужен центар

Зеленило - група на класа на намена Д;

- заштитно зеленило - класа на намена Д2

На локацијата на бензинска пумпна станица и услужен центар се предвидуваат градби со следните содржини:

-бензинска пумпна станица – објект за точење на гориво со бифе, продавници
-услужен центар – паркиралишта, одморалишта, снабдувачки објекти и содржини, мотели, простор за кампување, автосервис, сервис за миеење на коли и друго, односно комплетно ниво на комунална опременост, односно се што е во врска со потребите на возилата и возачите.

Во случај на неспроведување на ДУПД се очекува да се случуваат/ еволуираат следниве состојби:

- Подрачјето кое е во рамките на планскиот опфат и понатаму ќе претставува земјиште со помала економска вредност, а тоа директно влијае на намалување на животниот стандард на локалното население,
- Отсуство на финансиски вложувања што доведува до слаб социо-економски развој,
- Стагнација на трендот за зголемување на вработеноста,
- Зголемување на миграцијата село – град,
- Стагнација на нивото на животен стандард на локалното население и жителите од Општината и Градот,
- Можност за појава на неконтролирана изградба на стопански објекти и со несоодветни дејности, што може да доведе до нарушување на квалитетот на

медиумите на животната средина и загрозување на човековото здравје.

- Пејсажните карактеристики и биолошката разновидност ќе останат непроменети на сегашното ниско ниво.

Исто така, со нереализирање на предвидената сообраќајна и останата комунална инфраструктура, нема да се искористат можностите за понатамошен просторен развој, кои ги нуди ова подрачје.

При изготвувањето на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина извршени се анализи на **веројатните влијанија** при имплементација на планскиот документ, при што, истите се детерминираат како влијанија кои позитивно се рефлектираат врз животната средина и оние кои предизвикуваат негативни ефекти врз нејзините медиуми и области.

Анализата подразбира разгледување на влијанијата на планскиот документ како целина и во поширок обем, од глобален, стратегиски аспект, без при тоа, да се разгледуваат поединечните проектни содржини опфатени со Планот. За нив (поединечните проекти), во подоцнежната фаза на имплементација на урбанистичкиот план, за секој поодделно ќе се изработува оцена на нивното влијание врз животната средина и тоа во фаза на градба, оперативна и постоперативна фаза.

Гледано во целина, при имплементацијата на ДУП се очекуваат позитивни влијанија врз **социо-економскиот развој** на Општината и пошироко, како што се:

- Подобрување на бизнис климата,
- Отворање на нови работни места,
- Зголемување на доходот по глава на жител и стапката на економски раст,
- Зголемување на нивото на животен стандард,

остварено преку:

- Создавање на подобра комуникациски врски,
- Зголемување на достапност до работните места,
- Зголемување на пазарниот потенцијал.

Изградбата на бензинската пумпа со пратечките објекти се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување, и во крајна мера обезбедување на комунален надоместок кој би се вратил во форма на инфраструктурна опременост на просторот.

Влијанија врз населението и човековото здравје

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината што ќе резултира со намалување на миграцијата село-град.

Во однос на човековото здравје на околното население, не се очекуваат значителни влијанија заради видот и природата на проектните содржини (бензинска станица) кои не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во прилог на заштитата на животната средина и човековото здравје и намалување на влијанијата одат и предвидените плански решенија и предложените мерки за заштита за сообраќајната и комуналната инфраструктура, во смисла на: обезбедување на појаси со високо зеленило и богато хортикултурно уредување на просторот и сообраќајниците, водоводна и канализациона мрежа, организирано управување со отпадот и сл.

Со тоа, можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје.

Во текот на изградбата се очекуваат времени и локални влијанија кои се резултат на појавата на емисии на прашина, емисија на издувни гасови од градежната механизација, бучава, итн. Нивниот интензитет и обем детално ќе биде анализирани со изработка на соодветните студии за оцена на влијанието на проектите врз животната средина и елаборатите за заштита на животната средина.

Влијанија врз почвата

Со имплементацијата на овој урбанистички план ќе се оствари рационално користење на земјиштето преку негова намена, кое ќе ефектуира со веќе погоре споменатите бенефити.

Не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичкиот план, имајќи ги во предвид добро компонираните плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и отпадот генериран во рамките на овој опфат.

Индиректното негативно влијание врз квалитетот на почвата како резултат на издувните гасови од возилата, иако долготрајни, се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони, имајќи го во предвид фактот дека подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдување на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива, ќе бидат соодветно технички изведени за да се избегне допир на загадувачки супстанции со почвата и настанување на евентуални загадувања. На таков начин ќе се придонесе кон спречување на негативните влијанија врз почвата.

Влијанија врз површинските и подземните води

Не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води. При дефинирањето на концептиското решение за одведување на отпадните води од објектите, водено е сметка предвидените канализациони мрежи за фекалната и атмосферската отпадна вода и пречистувачите на атмосферските води (маслофаќачи) во потполност да ги задоволуваат техничките барања кои обезбедуваат заштита на животната средина, а со тоа и спречување на влијанија врз површинските и подземните води.

Исто така предложеното урбанистичко решение за изведба на подлогата каде ќе се наоѓа бензиската станица и локациите за складирање на течни горива, претставува основа за спречување на евентуалните негативни влијанија врз површинските и подземните води.

Освен тоа, неправилното управување со отпадот, несоодветното складирање и ракување со суровините, горивата, мастите и маслата во стопанскиот комплекс, може да доведе до нарушување на квалитетот на подземните и површинските води.

Други потенцијалните опасности кои би можеле да доведат до загадување на почвата и подземните води се сведуваат на акцидентни случаи кои би довеле до нарушување на стабилноста и непропусливоста на резервоарите за горива, но истите ќе се решат со идните архитектонско градежни проекти и соодветен елаборат за заштита на животната средина.

Влијанија врз воздухот и климатските фактори

Со имплементација на ДУП не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на сервисните центри и бензинската станица - заради видот и природата на нивната дејност. Тие не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во текот на редовното работење на бензинската пумпа се очекува фугитивна емисија на VOC (испарливи органски соединенија) и тоа главно во процесите на преточување на горивата.

Зголемувањето на фреквентноста на возила во рамките на опфатот претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух. Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитни појаси од високо зеленило и богато хортикултурно уредување, преставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Во текот на изградбата на објектите предвидени со овој ДУПД, се очекуваат времени и локални влијанија, во смисла на директни влијанија врз квалитетот на воздухот, како резултат на појавата на емисии на загадувачки супстанции и прашина од механизацијата за изградба.

Влијанија предизвикани од управувањето со отпадот

Според планските решенија отпадот кој ќе се генерира во стопанскиот комплекс ќе се селектира и ќе се изнесува од страна на овластени фирми, а крајно ќе се одложува на соодветна најблиска депонија во регионот. Секако дека ова се однесува на комуналниот и инертниот отпад кој според природата на дејностите кои ќе се одвиваат во комплексот, ќе бидат најмногу застапени. Доколку евентуално се генерира опасен отпад (отпадни масла и т.н.), ќе биде соодветно складиран и одведен од лица кои имаат дозвола за одведување на опасен отпад од соодветниот вид.

Согласно законската регулатива, создавачите на отпад се должни да ги превземат сите мерки за собирање, складирање и транспорт за крајно одлагање на отпадот на соодветни депонии. Со доследна примена на овие законските обврски, не се очекуваат значајни негативни влијанија од управувањето со отпад.

Влијанија врз флората и фауната

Со реализацијата на Урбанистичкиот план се очекуваат негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат. Не се очекува овие влијанија да бидат значителни.

Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозени видови, како и карактеристични живеалишта.

Работењето на сервисните станици и бензиската пумпа ќе има негативно влијание на птиците бидејќи тие се чувствителни при човеково присуство. Заради деградирање на живеалиштата и прекинување на ареалите на движење, се очекува раселување на дел од животинскиот свет. Динамиката на ваквите влијанија ќе завист од динамиката на реализирање на стопанскиот комплекс. Негативните влијанија ќе бидат локални, но не се очекува да бидат значителни.

Влијанија врз културното наследство

На просторот кој се наоѓа во планскиот опфат не се регистрирани културни наследства, така што комплексот нема да има никакво влијание.

Влијанија врз пејсажот

Имплементацијата на Урбанистичкиот план ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојните градби и со постојната сообраќајна мрежа како една осмислена урбанизирана целина во која покрај планираните градежни објекти се предвидени зелени површини со богато хортикултурно уредување.

Соодветно на влијанијата, односно на причините кои придонесуваат планскиот документ да има негативни влијанија врз животната средина, планирани се **мерки за заштита, намалување и неутрализирање на овие влијанија**.

Мерки за намалување на влијанијата врз населението и човековото здравје

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината што ќе резултира со намалување на миграцијата.

Во однос на човековото здравје на околното население, не се очекуваат значителни влијанија заради видот и природата на проектните содржини (сервисни станици и бензиска пумпа) кои не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Како мерки за намалување на влијанијата се препорачува: доследно обезбедување на појаси со високо зеленило и богато хортикултурно уредување на комплексот и сообраќајниците.

Исто така, спроведувањето на мерките кои ќе придонесат за спречување, или доколку тоа не е можно, за намалување на влијанијата поодделно врз секој од медиумите на животната средина (вода, воздух, почва), ќе претставуваат доволна гаранција можноста за загрозување на човековото здравје да биде сведена на минимум.

Мерки за намалување на влијанијата врз воздухот и климатските фактори

Со имплементација на ДУПД не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на сервисните центри и бензинската станица и придружните објекти - заради видот и природата на нивната дејност. Тие не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во текот на редовното работење на бензинската пумпа се очекува фугитивна емисија на VOC (испарливи органски соединенија) и тоа главно во процесите на преточување на горивата.

Зголемувањето на фреквентноста на возила во рамките на опфатот претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух.

Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитни појаси од високо зеленило и богато хортикултурно уредување преставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Како мерки на заштита се препорачува спроведување на плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитно зеленило и хортикултурно уредување во самиот комплекс (нивно одржување со обезбедување на технолошка вода за поливање и одржување на хигиената на сообраќајниците), со што ќе се намалат нарушувања на квалитетот на воздухот.

Мерки кои ќе придонесат за намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух како резултат на емисијата на издувни гасови од зголемената фреквенција на возилата, генерално се однесуваат и на употребата на еколошки горива.

Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Имајќи ги во предвид предложените плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и генерираниот отпад, не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичкиот план.

Индириктното негативно влијание врз квалитетот на почвата како резултат на издувните гасови од возилата, иако долготрајни, се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони, имајќи го во предвид фактот дека подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдевање на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива, ќе бидат соодветно технички изведени за да се избегне допир на загадувачки супстанции со почвата и настанување на евентуални загадувања. На таков начин ќе се придонесе кон спречување на негативните влијанија врз почвата.

Во смисла на заштита на почвата се препорачува и потенцира значајноста на изведбата на непропусна канализација за одводнување на отпадните води.

Како мерка за намалување на влијанијата врз почвата се препорачува доследно реализирање на предвидените технички решенија за изградба на подлогата каде ќе

се наоѓа станица за снабдување на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива. Потребно е тие да бидат соодветно технички изведени за да се избегне допир на загадувачки супстанции со почвата и настанување на евентуални загадувања. Се препорачува целосна реализацијана на планските решенија за изградба на паркиралиштата и манипулативните простори за возилата, односно, истите да се изведат од бетонирана и непропуслива основа за да се елиминираат можностите од несакани истекувања на масла и масти врз почвата.

Одводнувањето на атмосферски води од паркиралиштата и манипулативните простори да се изведе преку одвојувачи на масла и масти во склад со постојните прописи, и нивно соодветно прочистување пред испуштањето во реципиентот.

Неправилното управување со отпадот, несоодветното складирање и ракување со сировините, горивата, мастите и маслата (од возилата), може да доведе до загадување на почвата. Поради тоа се препорачува создавачите на отпад да ги превземат сите мерки за собирање, складирање и транспорт за крајно одлагање на отпадот на соодветни депонии. Со доследна примена на овие законските обврски, не се очекуваат значајни негативни влијанија од управувањето со отпад. Отпадот навремено да се изнесува од локацијата од страна на овластени фирми.

Мерки за заштита на површинските и подземните води

Не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води.

При дефинирањето на концепциското решение за одведување на отпадните води од објектот, водено е сметка предвидените канализациони мрежи за фекалната и атмосферската отпадна вода, во потполност да ги задоволуваат техничките барања кои обезбедуваат заштита на животната средина, а со тоа и спречување на влијанија врз површинските и подземните води.

Поради тоа, во смисла на заштита на подземните води и површинските води потребно е да се пристапи кон целосна изведба на непропусна канализација за одводнување на отпадните води и соодветни техничко технолошки зафати-изградба на канализациони системи, соодветен третман на отпадните води, како и контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет.

Се препорачува целосна реализацијана на планските решенија за изградба на паркиралиштата и манипулативните простори за возилата, односно, истите да се изведат од бетонирана и непропуслива основа за да се елиминираат можноста заради несакани истекувања на масла и масти да дојде до евентуални загадувања на подземните и површинските води.

Исто така, како мерка за намалување на влијанијата врз водите, се препорачува доследно реализирање на предвидените технички решенија за изградба на подлогата каде ќе се наоѓа станица за снабдување на течни горива и ТНГ и локациите за складирање на течни горива.

Одводнувањето на атмосферски води од паркиралиштата и манипулативните простори во комплексот да се изведе преку одвојувачи на масла и масти во склад со постојните прописи, и нивно соодветно прочистување пред испуштањето во реципиентот.

Мерки за намалување на влијанијата предизвикани од зголемена бучава

Со реализацијата на оваа Планска документација се очекуваат незначајни и локални негативни влијанија врз животната средина предизвикани од зголемена бучава со оглед на видот на дејноста која е предвидена да се извршува во рамките на планскиот опфат.

Зголемувањето на фреквентноста на возила во самата област претставува потенцијална можност за зголемена бучава во текот на фазата на изградба и користењето на комплекс.

Поради тоа се препорачува обезбедување на заштитно зеленило и хортикултурно уредување во самиот комплекс, по должина на сообраќајниците и формирање на зелени коридори.

Се препорачува и редовно следење и мониторинг на нивото на бучава во стопанскиот комплекс.

Мерки за намалување на влијанијата од создадениот отпад

Според планските решенија се препорачува отпадот да се изнесува од страна на овластени фирми и да се депонира на соодветни депонии. Секако дека ова се однесува на комуналниот и неопасен отпад, кој според природата на дејноста ќе се генерира во рамките на планскиот опфат.

Со доследна примена на овие законските обврски, не се очекуваат значајни негативни влијанија од управувањето со отпад.

Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Со реализацијата на Планот можни се негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат, но истите нема да бидат значајни. Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозени видови, како и карактеристични живеалишта.

Можно е негативно влијание врз птиците бидејќи тие се чувствителни при човеково присуство.

Со формирање на заштитните зелени зони со висока и ниска вегетација и хортикултурно уредување на просторот, дел од флората ќе се компензира, а со тоа ќе се ублажат негативните влијанија.

Со примената на погоре препорачаните мерки и решенија за правилно управување со просторот, отпадните води и отпадот, индиректно ќе се ублажат негативни влијанија врз флората и фауната.

Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

На просторот кој се наоѓа во планскиот опфат не се регистрирани културни наслетства. Мерки не се предвидени.

Мерки за намалување на влијанијата врз пејсажот

Имплементацијата на Урбанистичкиот план ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојните објекти и постојната сообраќајна мрежа и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина во која покрај градежните објекти се предвидени зелени површини со богато хортикултурно уредување. Мерки не се предвидени.

Мерки предвидени за заштита од несреќи и хаварии

Мерки за заштита, пропишани со овој плански документ, преставуваат урбанистички мерки за заштита на опфатот од неповолни фактори и нивното негативно влијание на животната и работната средина.

Како најбитно, во мерки на заштита се смета оневозможување на појавата на неконтролирано градење, односно градењето без планска документација. Тоа секогаш претставува можност за изнаоѓање на импровизирачки решенија без притоа комплексно да се предвидат мерки за решавање на опасноста од природни стихии, ерозија, земјотреси, поплави, мерки за заштита од областа општонародна одбрана, заштита на изворишта на вода за пиење и сл.

Со оваа Планска документација концепциски се предвидуваат сите потребни мерки за заштита од несреќи и хаварии, придржувајќи се притоа кон законските обврски од оваа област.

При изработката на Државната урбанистичка планска документација се предвидени пропишани мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12 и 41/14) и Законот за пожарникарство (Сл. весник на РМ бр: 67/04, 81/07 и 55/13 и 158/14), како и Правилникот за суштинските барања за заштита од пожар на градежните објекти (Сл. весник на РМ бр. 94/09), Правилникот за техничките нотмативи за хидрантска мрежа за гасење на пожари (Сл. Весник на РМ бр. 31/06) и други позитивни прописи со кои е регулирана оваа проблематика. Уредите и постројките треба да се изведуваат на начин да не претставуваат опасност за предизвикување на пожари и експлозии.

Од урбанистички аспект противпожарната (ПП) заштита се предвидува од аспект на:

- брз и непречен пристап до градбите;
- градбите се предвидуваат од тврда градба, со примена на огноотпорни материјали,
- при планирањето е водено сметка за обезбедување на доволни растојанија меѓу оградбите
- со сообраќајното решение и начинот на кој се предвидува изградбата на градбите овозможен е пристап на противпожарно возило од повеќе страни.
- сообраќајниците се со доволна ширина, а потребно е да се изведат со задоволувачки осовински притисок, што овозможува непречено и брзо движење на противпожарните возила, (ширина на коловоз од 7,0м и радиуси од 15м)
- има противпожарна единица во градот Берово и ги опслужува општините Берово и Пехчево со ПП заштита, која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар, во склоп на севисните дејности.
- обезбедена е доволна количина на вода за гасење на пожар
- во просторот предмет на Државната урбанистичка планска документација има предвидено надворешни пожарни хидранти за гасење на пожарот што би

ги зафатиле градбите

- во понатамошната разработка на планот, обврзно да се реши громобранска инсталација со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување

Предвидената сообраќајна инфраструктура со соодветни квалитетни хоризонтални и вертикални елементи на коловозот овозможуваат непречена интервенција на противпожарните возила. Падот на улиците е со мали вредности и е погоден за одвивање сообраќај на тешки возила.

Другите елементи за противпожарна заштита ќе се утврдат со посебниот елаборат за противпожарна заштита како составен дел на Основниот проект за секоја поединечна градба. Потребни се геомеханички, геолошки и хидротехнички испитувања на теренот.

Во однос на мерките предвидени за заштита од хаварии при процесните активности, истите ќе се предвидат со архитектонско-урбанистичките проекти за секој објект одделно.

Соодветно ќе бидат земени во предвид и условите за заштита и спасување од техничко - технолошки несреќи:

- ќе се предвидат превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Ќе се врши соодветна замена на халогенираните јагленоводороди како разладни средства и пропеланти, редукција на сегашната емисија на голем број на опасни супстанции и редукција на емисија на бензин, хлорометан, духлоретан, бакар и кадмиум, намалување на емисијата на јаглероден диоксид и сулфурдиоксид и дефосфатизирање и денитрифицирање на отпадниот материјал.
- Ќе се изработат соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

За ефикасна заштита на вработените и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во соодветни центри за обука.

При изработката на плански документи со кои се предвидува уредување на простори наменети за изведување на проекти, нужно внимание треба да се обрне на споредбена анализа на повеќе **алтернативни решенија**. Анализата на алтернативите се прави од аспект на најдобро избрана локација, нејзината намена, економската оправданост и финансиските можности. Овие аспекти се разгледуваат со цел да се изнајде најдоброто решение кое ќе придонесе за максимална можна заштита на животната средина.

Меѓутоа, со оглед на тоа што за оваа ДУПД локацијата на планскиот опфат е однапред дефинирана, како и намената, во согласност со тоа од страна на корисникот на просторот и изготвувачот на Планот не се разгледувани алтернативни решенија. Местоположбата на локацијата во однос на Демир Капија и во однос на сообраќајните коридори и инфраструктурните системи, можноста за пристап, се оценуваат како позитивна оправданост во однос на избрана локација, намена и економска оправданост.

Со реализација на Планот за мониторинг на животната средина ќе се приберат податоци кои можат да послужат за документирање на статусот на одреден медиум на животната средина (воздух, вода, почва) и нејзините области, како и следење на ефектите од применетите мерки за ублажување. Исто така, планот овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

Основните цели на Планот за мониторинг се:

- Да се потврди дека договорените услови при одобрувањето на планскиот документ се соодветно спроведени,
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности,
- Да се овозможи управување со непредвидените влијанија или промени и
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина.

Реализацијата на Планот за мониторинг подразбира следење на соодветни индикатори преку кои ќе се согледаат остварувањата на целите на планскиот документ, како и следење на промените на состојбата на медиумите на животната средина како резултат на имплементацијата на планскиот документ, во согласност со законските обврски.

11.0. РЕЗИМЕ ОД ЈАВНА РАСПРАВА

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Државна урбанистичка планска документација за бензинска пумпна станица и услужен центар на магистралниот пат (автопат) А1, КО Демир Капија, Општина Демир Капија
- Локален акционен план за животна средина – ЛЕАП за општина Демир Капија, март 2011 год.
- Просторен План на Република Македонија, (2002 – 2020),
- Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија за период 2008-2020 со визија до 2030
- Стратешки план за работа на Министерството за економија за периодот 2009 – 2011 година.
- Студија за состојбата со биолошката разновидност во Република Македонија (Прв национален извештај) 2003, Министерство за животна средина и просторно планирање.

АНЕКСИ

АНЕКС 1

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ПОТВРДА
за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за
стратесиска оцена на животната средина

ИВАНОВСКИ Димитар ЛЌУБОМИР

дипломиран електротехнички инженер од Скопје, роден на 17.10.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 04.06.2009 година, го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратесиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратесиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратесиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратесиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животната средина ("Службен весник на Република Македонија" број 53/05, 81/05, 24/07 и 159/08).

Министерство за животна средина
и просторно планирање

Министер,
Др. Неџати Јакупи

Број 07-2037/37
29.07. 2009, година

Комисија за полагање на стручен испит за
стратесиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова